N°. 323. NIEUW AMSTERDAMSCH A°. 1861.
HANDELS- EN EFFECTENBLAD.

ABONNEMENTSPRIJS VOOR 3 MAANDEN:
Voor Amsterdam ... f 6.25.
Voor de overige Steden des Rijks ... „ 7.25.
Afzonderlijke Couranten ... „ 0.10.

Zaturdag 23 November.
BUREAU VAN UITGAVE, Singel, G. 343.

PRIJS DER ADVERTENTIËN:
Het zegel niet medegerekend, voor elken regel ... f 0.20.
Voor Huwelijks-, Geboorte- en Doodberigten ... „ 0.90.
Verschijnt dagelijks. — *Brieven Franco.*

☞ Verzoeke alle brieven te adresseren aan de Directie of Redactie van het Blad.

Tot dit blad behoort een bijvoegsel

De West-Indische koloniën.

V.

WAT KAN ER TOT VERBETERING VAN SURINAMES TOESTAND WORDEN GEDAAN?

Wij hebben in ons laatstvorig artikel, aan de West-Indische aangelegenheden gewijd — zie ons N°. 287 — ten krachtigste geprotesteerd tegen de verkeerde zienswijze, om Suriname, uithoofde van de rijkssubsidiën van een paar tonnen gouds, als een *lastpost* voor den Staat te beschouwen en te behandelen, en wij gelooven ons protest met goede gronden te hebben ondersteund.

Maar, hoe krachtig wij ook tegen het denkbeeld van „lastpost” te velde trokken, zoo wraken wij daarom nogtans den *wrevel* over het verleenen van subsidiën niet onvoorwaardelijk, omdat zich daaraan de gedachte vastknoopt, dat.... een wijselijk en zorgzaam beheer, op het miust genomen, de tijden van vroegere welvaart zou kunnen doen herleven!

Vraagt men intusschen: Maar, wat heeft dan dien verachterden toestand voorbereid en bevorderd? Wij antwoorden: Dat wij hier de oorzaken van dien achteruitgang, zoo als de eene de andere heeft voortgebragt, kunnen noch willen ontleden; en, waartoe zou dit ook baten? Trouwens wij zouden, in plaats van den eenigen radicalen weg in te slaan, dien namelijk, om geneesmiddelen voor de kwaal aan te wijzen, slechts in beschuldigingen moeten treden tegen velen. Wij zouden dus, tegen onze gewoonte, de *zaken* moeten loslaten, om persoonlijk te worden en het verachtelijke voetspoor van die bladen te volgen, welke zich met dezelfde drift op personen, als de bloedworm op de huid, werpen, en die niet loslaten vóórdat zij volgezogen zijn, omdat..... het hun bepaaldelijk aan de bekwaamheid ontbreekt, iets degelijk en wetenschappelijk te behandelen, en zij dus, wanneer zij niemand aan te vallen, niets te schimpen, te hoonen en te belasteren hebben, tot een eeuwig zwijgen zouden gedoemd wezen. Wij zouden ons dus moeten verlagen, om tot die kathegorie te behooren, en, daartoe gevoelen wij waarlijk geen lust!

Daarom willen wij ons hier niet verdiepen in een onderzoek naar de oorzaken van dit verval; ons is het slechts te doen om, zoo veel mogelijk, geneesmiddelen voor de kwaal op te zoeken, en niet om iemand te kwetsen! Slechts hierop willen wij dus nog wijzen, dat Suriname nog nagenoeg dezelfde middelen bezit, als voormaals; dat het dus niet gebrek aan ressources, maar aan de vereischte exploitatie dezer rijkhaltige middelen is, welke den tegenwoordigen toestand heeft voortgebragt.

Wij zeggen „nagenoeg”, en dit uitsluitend, omdat er de *arbeidende* magt is verminderd; en nauwelijks zullen wij noodig hebben er op te wijzen, dat dit niet aan het land, maar, voor een groot gedeelte trouwens, aan het bestuur dezer gewesten is te wijten! Toen immers een gemoedelijk landvoogd, die vele verbeteringen, en inzonderheid ten opzigte van de *behandeling* der slaven, op het oog had, doortastende maatregelen wilde nemen, werd hij als een vijand van de kolonie uitgekreten, en, de meest lasterlijke en overdreven berigten nu eenmaal ingang gevonden hebbende, zag de zoo verdienstelijke landvoogd zich weldra genoodzaakt, zijne betrekking neder te leggen! Dat dit elke poging tot verbetering afsneed, is zeer natuurlijk, en het noodzakelijke gevolg was dan ook, dat de kwaal onveranderd bleef, en zelfs door de reglementen van 1851 weinig verzachting verwierf.

Vergelijkt men intusschen de handels-statistiek, men zal zich dan weldra kunnen overtuigen, dat de eigenlijke productie der kolonie niet belangrijk is achteruit gegaan.

Maar, zal men welligt vragen, van waar dan die aanzienlijke opklimming der subsidiën? De oorzaak van dit verschijnsel ligt, wij zeiden het reeds, te eenenmale in de zorgeloosheid van het inwendige bestuur, dat onbekommerd voortleeft, bewust als het is, dat het tekort der administratie wel door subsidiën zal gedekt worden! Trouwens, toen er geene subsidiën verstrekt werden, en men dus met zijne eigene middelen moest trachten rond te komen, spande men zich, naar de bekende grondstelling: „nood en behoefte ontwikkelen de krachten”, ook dermate in, dat men niet alleen werkelijk in de eigene behoefte kon voorzien, maar dat men zelfs, ondanks gelijktijdige aflossing van oude schulden, nog iets kon besparen en opleggen.

Het was dan ook in dien toestand, dat Suriname door den commissaris-generaal v. d. Bosch werd aangetroffen; het was die gunstige omstandigheid, welke, gelijk wij in een vorig artikel zeiden, dien staatsman tot het besluit bragt, waarbij der kolonie gelast werd, de tekorten der eilanden aan te vullen.

Met het oog op dit alles, verklaren wij ons in beginsel, tegenstanders van subsidie te zijn. „*Accipiendo homines deteriores fiunt*”, d. i. „door te ontvangen worden de menschen slechts trager gemaakt”, zeide reeds een oud staatsman, en daarom verheugen wij ons in de toezegging van den Minister van Koloniën, om voortaan de West-Indische subsidiën op de staatsbegrooting te brengen!

De betere contrôle, die daaruit noodzakelijk moet voortvloeijen, zal, hiervan houden wij ons verzekerd, het W.-I. koloniaal bestuur uit zijn zorgeloozen sluimer wel wakker schudden! Dat dit geen bloot vermoeden, geene magtspreuk is, daarvoor pleit het feitelijke van eene tijdsperiode, toen het anders en beter was.

Doch, opdat men ook ons hier niet te gemoet voere, dat het gemakkelijk is, gebreken op te sommen, dan geneesmiddelen voor de kwalen te wijzen, willen wij hier opmerken, dat er gebreken zijn, die men slechts duidelijk behoeft in te zien, om het geneesmiddel door de kwaal zelve te erkennen. Wij willen ons dan ook hier slechts tot taak stellen, op eenige der meest in het oog loopende gebreken in het West-Indische bestuur te wijzen, en houden ons verzekerd, dat men ons zal toestaan, dat hier het geneesmiddel niet ver behoeft gezocht te worden.

Van dien aard is o. a., in de eerste plaats, de reeds besproken, gebrekkige toestand der comptabiliteit. Eene wel geordende controle op comptabele ambtenaren zal toch wel bij eene administratie niet te veel gevergd zijn. Gebrek hieraan heeft, de ondervinding leerde het nadrukkelijk, reeds vele tekorten in 's lands kas ten gevolge gehad. Nog niet zeer lang geleden immers, heeft zich dit herhaald met twee hooggeplaatste personen, van welke de eene zich van het leven beroofde, de andere zich door de vlugt redde. Zulke treurige voorbeelden mogen, onzes erachtens, wel tot leering en waarschuwing strekken.

Een ander gebrek, van niet minder doortastenden aard, is het verkeerde standpunt, waarop de Regering zich ook hier, als een gevolg der miskenning van hare eigenlijke roeping, geplaatst heeft. Ook hier toch heeft zij het algemeene regeringsbeginsel uit het oog verloren, is zij planter geworden, en, zich in het bezit stellende van plantages, door slaven bearbeid, heeft zij, als ware het, zelve zich de handen gebonden, om slavenbeheerders tot hun pligt te brengen. Zij moest het dan ook hier tot haar nadeel ondervinden, dat het zich verdiepen in het speciale niet de zaak is of kan wezen van eene regering, geroepen om, door algemeene beginselen, de individuele krachten op te wekken en te ontwikkelen. Door de bevoegde handen, dat wil zeggen, door particulieren beheerd, zouden deze zelfde gouvernements-plantages rijke bronnen van inkomsten kunnen worden; thans kosten zij tienmaal meer aan het gouvernement, dan zij aan de particuliere nijverheid zouden kosten, terwijl zij op verre na niet opbrengen wat deze er zouden weten uit te halen! Zoo waar is het, dat eene regering, zelve industrieel, alles duurder moet betalen, en des ondanks met veel minder voordeel arbeidt, dan particulieren, omdat het onmogelijk is, bouwmeester en opperman tevens te wezen, het algemeene te besturen, en de noodige controle over de details te houden.

Men onttrekke slechts aan de zoogenaamde gouvernements-plantages de gewone subsidiën, en noodzake haar daardoor tot eene geëvenredigde ontwikkeling van eigen krachten, tot beter controle en de vereischte waak- en werkzaamheid, met één woord, men dwinge haar zich zelven te bedruipen, en men zal zich weldra proefondervindelijk overtuigen, dat diezelfde gronden, welke der Regering thans slechts tot nadeel, bij gevolg met regt tot verwijt verstrekken, een voorbeeld en maatstaf voor anderen kunnen worden.

Eene andere medewerkende oorzaak voor het verval der kolonie, was de zoogenaamde particuliere West-Indische bank — eene ware mystificatie — door het gouvernement tot stand gebragt, met het doel om het crediet te verheffen. De grondslagen immers, waarop dit ligchaam werd gevestigd, waren van dien aard, dat de gevolgen *à priori* waren te berekenen. Trouwens, de bank werd geopend zonder kapitaal, en begon dus hare operatiën met de uitgifte van ongewaarborgd papier!.... Maar was de basis slecht, nog slimmer was het gesteld met het beheer. Van daar dan ook, dat de bank slechts ruim een jaar aan hare verpligtingen kon voldoen, waarna zij feitelijk in staat van faillissement verkeerde. Desniettegenstaande werd zij volle twintig jaar door allerlei kunstmiddelen in stand gehouden. En kon dit alles nu andere gevolgen baren, dan die het werkelijk heeft voortgebragt? Het bankpapier immers, waarop de verpligting van verzilvering was uitgedrukt, onderging allengs eene depreciatie van 20 tot 40 pCt.; aan de Surinaamsche ingezetenen werd daardoor, gelijk ligt te denken is, onberekenbare schade berokkend, en het gouvernement moest deze verkeerde, onberaden stappen met *eenige millioenen* boeten!...

En echter schijnt ook deze dure les der ondervinding het vereischte uitwerksel niet te hebben voortgebragt. Trouwens, reeds sedert 12 jaren gesupprimeerd, heeft men echter eene afzonderlijke commissie van liquidatie in wezen gelaten, welke niet alleen tot vele misbruiken aanleiding gegeven, maar ook andermaal den lande vele verliezen berokkend heeft.

Ziedaar hoe de eene misslag den andere baart; maar ziedaar ook wat Suriname tot dien staat van verval heeft gebragt. Nauwelijks zal het intusschen noodig zijn er op te wijzen, dat de kolonie als zoodanig hier geheel buiten schuld, en het dan ook te eenenmale onregtvaardig is, haar een lastpost voor den Staat te noemen, omdat... wanbestuur haar tot de treurige noodzakelijkheid heeft gebragt, subsidie te behoeven.

Maar evenmin kan het dan ook bevreemden, dat juist de herinnering aan deze treurige geschiedenis der Surinaamsche bank, ten gevolge waarvan velen diep ongelukkig zijn geworden, een schier algemeenen kreet van wantrouwen deed oprijzen, toen de Minister Rochussen, in zijn ontwerp tot emancipatie, het voorstel had opgenomen, om een gedeelte der gelden, voor de vergoeding der slaven bestemd, aan de oprigting van eene bank, „tot bevordering der immigratie”, ten koste te leggen. Het woord *bank* trouwens vervulde allen reeds met een panischen schrik, en deed ieder bij voorraad voor het verlies van zijn inleg vreezen.

Dit was intusschen niet het gevolg van afkeer voor banken over het algemeen, maar van de treurige herinneringen, aan de vroegere Surinaamsche bank verbonden. Trouwens men weet hoe veel voordeel en gemak eene welingerigte bank aan den handel verschaft, en van hoe veel gewigt zij, op goede grondslagen aangelegd en wel beheerd, bijzonder thans voor de koloniale aangelegenheden ware, nu de verwikkelingen tusschen de Noordelijke en Zuidelijke Unie-Staten alle circulatie van specie in de kolonie belemmert. Zonder geldwaardig papier geraakt men buitendien, in koloniën, niet zelden in groote verlegenheid, voor zoo verre het gebrek aan handelsproducten de remise in specie dikwijls onvermijdelijk maakt. Van daar dan ook, dat wij de behoefte aan eene welingerigte bank voor Suriname als dringend erkennen, en dit punt ten krachtigste in de aandacht van Regering en Kamers aanbevelen.

Doch genoeg hiervan; wij willen onze afgebroken beschouwingen vervolgen.

POLITIEK OVERZIGT.

AMSTERDAM, Vrijdag 22 November.

De heer Fould, wiens eischen zoo veel tegenstand bij zijne collegas hebben ontmoet, schijnt door den keizer met kracht te worden ondersteund en men mag het er voor houden, dat hij alles door zal drijven wat hij verlangt of ten minste, dat in al zijne vorderingen, al ware het dan ook onder een anderen vorm of eene andere benaming, zal worden toegestemd. Uit de berigten onder Frankrijk kan men zien in hoeverre hem dit reeds is gelukt.

De *Constitutionnel* verdedigt de vroegere regeringen tegen de door den heer Fould ingebragte en bewezen beschuldiging van verkwisting, doch aangezien de waarde van het nationale vermogen moeijelijk anders door den *Constitutionnel* kan worden getaxeerd dan door het bedrag der verhoogde belastingen, wanneer dit blad niet misschien de vermeerdering van het vermogen van eenige financiële kunstenaars, welke de kunst van zwendelen verstaan, tot grondslag zijner bewering stelt, dan kan op deze bewijsvoering moeijelijk op ernstige wijze worden geantwoord.

Het parlement van Turijn heeft hare zittingen hervat en aangezien het niet de opening van een nieuw zittingjaar, maar slechts eene hervatting van geschorschte zittingen was, is er ook geene troonrede gehouden.

Er schijnen groote moeijelijkheden voor de Turijnsche regering te bestaan voor het vinden van een minister van binnenlandsche zaken. Er worden verschillende personen voor die betrekking aangewezen, nadat de heeren Lauza en San Martino daarvoor reeds hebben bedankt en uit de berigten uit Italië blijkt, dat Engeland in deze zaak zijn invloed wil doen gelden. Van de keuze van een Minister van binnenlandsche zaken hangt voor het bestaan van het ministerie Ricasoli veel af, want dit kabinet kan niet anders blijven bestaan dan door de ondersteuning van het parlement en het moet dus geheel bestaan uit mannen, die het volle vertrouwen daarvan genieten. Mogt de heer Ricasoli niet slagen zoodanige mannen te vinden, dan moet hij noodzakelijk vallen, daar de heer Ratazzi, die sterk door Frankrijk wordt ondersteund, ook sympathie bij de natie ondervindt en een ministerie *Ricasoli-Ratazzi* onmogelijk is.

Bij de moeijelijkheden, die het ministerie van dien kant ondervindt, bestaat er nog eene andere, die zeer goed ware te vermijden geweest, namelijk het ontslag van generaal Cialdini, dat echter nog niet officieel bekend is. Naar men zegt, heeft hij dit ontslag genomen, omdat de ministers zich verzetten tegen het plan des konings, om den overwinnaar van Gaëta met het grootkruis van de Annunciade-orde te versieren, eene onderscheiding, die hij geheel verdiende. Het is bijna niet te gelooven, dat het ministerie zoo onvoorzigtig is geweest, om zich te berooven van de hulp van een dapperen krijgsman en de ondersteuning van een diplomaat, die de grootste bewijzen zijner kundigheden als zoodanig heeft gegeven, toen hij stedehouder van koning Victor-Emmanuel te Napels was.

Ook heden is het nieuws uit Duitschland, wat het staatkundige betreft, van zeer ondergeschikt belang. De Oostenrijksche bladen geven eenige berigten ten aanzien der verhouding van het Weener kabinet tegenover Hongarije, Zevenbergen enz., welke berigten echter geene verandering in den reeds dikwijls geschetsten staat van zaken aldaar melden. — De Pruissische pers wijdt zich schier uitsluitend aan den uitslag der voorbereidende landdags-verkiezingen, waarvan wij in het „overzigt” van onze beide vorige nommers al datgene gezegd hebben, wat het buitenland belang kan inboezemen. — Wat het overige Duitschland betreft, is het voornaamste de derde proefneming, door de Keur-Hessische regering genomen wordende, om eene tweede kamer naar haren zin zamengesteld te krijgen. Gelijk echter in ons vorig nommer, zoo uit de hoofdstad Kassel als uit eene andere plaats van het keurvorstendom werd gemeld, bestaat er weinig kans, dat de wensch dier regering zal verwezenlijkt worden, daar er de voorbereidende verkiezingen geheel in denzelfden geest zijn uitgevallen, als welke reeds tweemalen tot de ontbinding van die kamer heeft geleid.

Dezer dagen hebben de afgevaardigden van alle afdeelingen der bekende Zwitsersche vereeniging *Helvetia* te Lausanne eene vergadering gehouden, waarin, met het oog op de Dappendal aangelegenheid, de volgende resolutiën werden genomen: 1°. Aan de autoriteiten wordt het volste vertrouwen geschonken; 2°. een adres zal aan den bondsraad worden gerigt, waarin de wensch wordt te kennen gegeven, dat hij de wapening van het eedgenootschappelijke leger ten spoedigste voltooije; 3°. dat de bondsraad vrijcorpsen moge organiseren.

BUITENLAND.

Frankrijk.

PARIJS, 21 Nov. Men heeft hier algemeen gelagchen over het *gerucht van eene belasting op de pianos, en men gelooft niet, dat er in ernst door den heer Fould aan gedacht wordt.* Evenwel verzekert men, dat een beroemd fabrikant van koper-instrumenten aan den minister zou hebben gevraagd, of deze belasting werkelijk zou worden ingevoerd en dat hij tot antwoord zou hebben verkregen, dat er veel waarschijnlijkheid voor bestond.

De opbrengst van de belasting op lucifers wordt op 20 millioen geschat.

— Onder de nieuwe belastingen, die de heer Fould denkt in te voeren, is ook eene verhooging op die der weelde-sigaren, dat zijn die, welke meer dan 15 centimes kosten.

— Men verzekert, dat de ministers er in hebben toegestemd, dat de heer Fould regtstreeks met de directeuren der afdeelingen bij de verschillende ministeriën over het budget onderhandelde; deze directeuren zijn heden door den heer Fould ontvangen.

— Naar men beweert, is er gisteren avond op uitdrukkelijk bevel des keizers eene proef van den *Moniteur* aan den heer Fould gezonden, terwijl hem het regt was gegeven, om tot den volgenden morgen zoo vele veranderingen daarin te maken als hij verkoos en zelfs geheele artikels te schrappen.

— De *Temps* en de *Siècle* houden het er voor, dat de ontbinding van het wetgevend ligchaam en eene verandering in het kiesstelsel een noodzakelijk gevolg moeten zijn van de verandering in het financiële systeem, want, wanneer het der regering werkelijk ernst is, de financiële administratie door het wetgevend ligchaam te doen controleren, dan kan dit niet geschieden door eene vergadering, zoo als die thans is, of door eene vergadering, waarvan sommige leden door de bemoeijing der regering zelve zijn gekozen.

— De *Constitutionnel* tracht de verkwisting der regering te regtvaardigen door de bewering dat de vlottende schuld in 1848 bijna even zoo veel als thans bedroeg, namelijk 872 millioen; daarentegen is het nationaal vermogen (eigendommen en inkomsten der burgers) meer dan vertienvoudigd; er is dus bewezen, dat de openbare schuld volstrekt niet naar evenredigheid is vermeerderd, maar veeleeer verminderd.

— Men verzekert, dat de benoeming van den heer Jules Pelletier tot secretaris-generaal bij het ministerie van financiën vast bepaald is. Hij zou liever zijne betrekking aan de rekenkamer blijven behouden, doch hij heeft aan het dringend verzoek van den heer Fould toegegeven.

— De bank heeft voor eene waarde van 12 millioen aan gouden staven naar de munt gezonden, om er gouden muntstukken van te slaan.

— Het berigt, dat de heer Thiers een brief over de Fransche financiën aan den keizer, of, volgens anderen, aan den heer Walewski zou hebben gezonden, wordt tegengesproken.

— Gelijk reeds gemeld is, heeft de keizerin de viering van haren naamdag van den 15den tot den 23sten dezer uitgesteld. Intusschen wilde de keizer dien toch *en famille* op den eigen dag herdenken. Z.M. heeft zijne gemalin bij die gelegenheid met twee groote vazen verrast, die van massief goud en rijk met kostbare edelgesteenten versierd zijn. Zij zijn van de Chinesche expeditie afkomstig en op 's keizers bevel van de Engelschen gekocht. Afgezien van den rijkdom harer versieringen en hare kunstwaarde, hebben zij alleen aan goud eene waarde van 100,000 francs.

— Prins Napoleon zal eerst in de volgende week naar Londen reizen, om bij de installatie van de voorwerpen, die door de Fransche nijverheid naar Londen zijn gezonden, tegenwoordig te zijn.

— Prins Schouwaloff, minister van justitie te St. Petersburg, wordt alhier verwacht.

— Sedert eenige dagen wordt te Rijssel de nieuwe wijze van telegrapheren van den heer Hugs aangewend. Door middel van dit stelsel wordt eene depêche, die van Rijssel naar Parijs wordt gezonden, dadelijk op de plaats van bestemming en tevens op de plaats van afzending op papier gedrukt, zoodat de telegraphist het telegram, dat hij verzendt, zelf kan controleren. De machine gelijkt op eene piano, met toetsen, die met de letters van het alphabet en de gebruikelijke teekens corresponderen. De geheele telegraaphlijn tusschen Rijssel en Parijs heeft, ten gevolge van de aanwending van dit stelsel, vernieuwd moeten worden. De verkregen resultaten zijn zeer voldoende en men kan thans eens zoo veel telegrammen in denzelfden tijd verzenden als vroeger.

— De *Pays* deelt het volgende mede: „Wat men ook moge zeggen, zeker is het, dat, ten gevolge van een verschil tusschen de staten van het tolverbond, de onderhandelingen over een handelstractaat met Frankrijk zijn geschorst. Onze inlichtingen stellen ons in staat te verzekeren, dat zich twee partijen hebben gevormd; de eene is voor het beginsel van handelsvrijheid, de andere integendeel voor het absolute beschermende stelsel. In dien staat van zaken kan alleen de invloed van Pruissen de zwarigheden uit den weg ruimen, die uit het verschil van deze beginselen en belangen zijn ontstaan.

— De heer Jules Simon heeft in den beginne van dit jaar een werk uitgegeven, getiteld *l'Ouvrière*; hiervan is heden de 4e uitgave bij den boekhandelaar Hachette in het licht gekomen.

— Er heerscht hier eene groote sympathie voor de studenten in Rusland. Er is eene inschrijving geopend voor die studenten, welke behoeftig zijn; verscheidene senateurs hebben daaraan deelgenomen.

— Heden avond zal Mad. Ferraris in de groote Opera optreden in het ballet: *de Ster van Messina*, waarvan de eerste voorstelling plaats heeft.

— De regering van de stad Auch houdt zich bezig met de stichting van eene kas voor de huishuur van werklieden.

Engeland.

LONDEN, 20 Nov. (*'s avonds.*) De koningin heeft heden op het kasteel van Windsor een geheimen raad gehouden.

— Aanstaanden Vrijdag zal er wederom een kabinetsraad gehouden worden.

— De koningin en de prins-gemaal, vergezeld door prinses Alice, hebben gisteren aan den heer van de Weijer, Belgisch gezant alhier, op New Lodge een bezoek gebragt.

— Een aantal kiezers van het kiesdistrict Finsbury, dat door wijlen den heer Duncombe in het Lagerhuis werd vertegenwoordigd, is voornemens den heer Charles Dickens de kandidatuur aan te bieden. Men twijfelt er echter aan, of hij die zal aannemen.

— Het gure weder heeft reeds zijn invloed op de sterfte in de hoofdstad doen gevoelen. Terwijl de sterfgevallen in de laatste maand van October slechts 1078 hadden bedragen, klommen deze in de daarop volgende week tot 1251 en in de jongst verloopen week tot 1288. Het cijfer der geboorten in de laatste week bedroeg 1774.

— Gedurende het jaar 1860 werden in het Vereenigde koningrijk *71 millioen dag- en nieuwsbladen en 11,700,000 boekpakketten* per post verzonden; het eerste cijfer wijst eene vermeerdering aan van 450,000, en het laatste van 700,000 vergeleken met 1859. De ontvangsten der posterijen bedroegen £ 3,382,900 (zijnde £ 83,075 meer dan ten vorigen jare) en de uitgaven £ 1,919, 011.

— Van 1 Jan. tot 14 dezer zijn te Liverpool 742,437 balen katoen uit Indië ontvangen, tegen 422,103 b. in dezelfde tijdsruimte des vorigen jaars. Den 1sten dezer waren 168,415 b. op weg van Indië naar Engeland, tegen 43,295 b. op denzelfden datum van het vorige jaar.

— De *Times* bevat een artikel, waarin het betoogt, dat Frankrijk zijn crediet op den duur alleen kan staande houden door eene vermindering van zijn leger. Doet het dit niet en blijft het zulke kolossale sommen aan zijn leger en zijne marine verspillen, dan moet zijn crediet noodwendig tot hetzelfde peil als het Oostenrijksche dalen, iets dat de Fransche natie zich nimmer zal laten welgevallen.

— De *Morning Star* meldt, dat op een onlangs door den mayor van Birmingham gegeven banket, de alderman Cutter eene rede uitsprak, waarin hij, van de Fransche alliantie en van de Britsche vrijwilligers gewagende, eenige aanmerkingen maakte, die verscheidene personen kwetsten, o. a. een koopman, die zich, naar aanleiding daarvan, in zeer bittere bewoordingen en op weinig vredelievenden toon ten aanzien van den keizer der Franschen uitliet. De Fransche consul was op het punt de zaal te verlaten, toen de mayor in naam der vergadering de zoo even uitgesproken beleedigende woorden désavoueerde. De consul antwoordde daarop in korte, doch zeer welwillende en beleefde bewoordingen, waardoor de goede verstandhouding, die bij het begin van den maaltijd had bestaan, geheel hersteld werd. Ten slotte stelde de mayor een toast in op keizer Napoleon, die met daverende toejuichingen werd begroet.

— *De Parijsche correspondent van den Morning Post schrijft o. a.* het volgende: „Ik ben in staat u te verzekeren, dat de heer Fould niet voornemens is eene nieuwe leening voor te stellen. Zijne Excell. verkiest bezuiniging boven de vermeerdering van de nationale schuld. Eveneens geloof ik, dat wij ons verzekerd mogen houden, dat de voorstellen van den heer de Persigny tot eene aanzienlijke vermindering van het leger en de schorsing der maritieme toerustingen in den vorm eener memorie aan het oordeel des keizers zijn onderworpen en door dezen goedgekeurd. Het is mogelijk, dat het Fransche leger tot 350,000 man zal worden verminderd of tot een cijfer gelijk staande met dat, hetwelk de raadgevers van Louis Philippe in vredestijd noodzakelijk achtten”.

— Er zijn berigten ontvangen uit Bombay loopende tot 28 Oct.: Lord Canning heeft besluiten genomen, regelende den verkoop van onbebouwde gronden. Den 24sten zou hij naar Allahabad en Agra vertrekken. Te Dehli zijn aan de jongste cholera-epidemie 2161 personen gestorven. In Kabul, Kandahar en Turkistan rigt die epidemie bij voortduring groote verwoestingen aan. In eerstgenoemde plaats is ook een broeder van den emir Dost Mohammed daaraan overleden.

M O Z A R T.

(*Vervolg van* N°. 321.)

DE WAARD VAN DE „HERRGÖTTLE” TE MANNHEIM.

Het was avond geworden en Lange had juist zijn toilet gemaakt. Hij wilde naar den schouwburg gaan, niet om zelf te spelen, maar om te hooren en te zien; want Aloysia Weber zong heden in Salieri's „Axur”, en Lange, haar geestdriftvolle vereerder, verzuimde nooit, haar te hooren zingen.

Thans stond hij voor den spiegel van zijne elegant gemeubeleerde kamer in de Kaufingerstraat te Munchen en wierp nog een laatsten onderzoekenden blik op zijne kleedij. Inderdaad! Wie hem dus zag, moest erkennen, dat er naauwelijks een schooner jonge man kon bestaan. De slanke, sierlijk gebouwde en toch krachtige gestalte, de regelmatige, fijne gelaatstrekken, de groote blaauwe oogen vol vuur en levenslust, het blonde krullende haar, dat het edel gevormde voorhoofd ligt en bevallig omgolfde, de smaakvolle, naar de nieuwste mode vervaardigde kleeding... dit alles vereenigde zich tot een waarlijk verleidelijk geheel. Bij den Hemel! zij hadden geen ongelijk, de dames van Mannheim, wanneer zij Lange den nieuwen Adonis noemden. De Munchensche vrouwen en meisjes echter waren ook niet met blindheid geslagen, en in de vier weken, die de jonge man nu reeds in Beijerens hoofdstad vertoefde, had hij reeds meer overwinningen behaald, dan menigeen zijner collega's in vier jaren.

Dit belette hem evenwel niet, ook aan de schoone, maar preutsche Aloysia Weber het hof te maken. Want zoo hij met de anderen een spel dreef en de bloemen brak, die zich aan hem — met of zonder doornen — aanboden, zoo aanbad hij toch Aloysia. Niet dat hij voornemens was Aloysia werkelijk te huwen — althans daaraan had hij in het geheel nog niet gedacht — maar hij kon zonder haar en hare liefde niet meer zijn. Ja, den pronkzieken, ligtzinnigen jongen man scheen deze liefde voor een braaf en edel meisje in zekeren zin als eene heiliging van zich zelven toe. Hij vlugtte naar hare nabijheid, wanneer hij voor zijn eigen ligtzinnigheid duizelde, en hij gevoelde zich boven het stof der trivialiteit verheven, wanneer hij in Aloysias oogen een blik van wederliefde meende te bespeuren; want hier beperkten zich zijne overwinningen tot enkele zoodanige blikken.

Doch heden, heden!... hoopte hij iets meer te vernemen. Het *waar* en *hoe*... dit was zijn geheim.

Daarom had hij ook eene geheel bijzondere aandacht aan zijn toilet gewijd; — daarom straalde thans zijn gelaat, toen hij zich gereed maakte om heen te gaan, van zegepralende vreugde.

Eensklaps werd er bij hem aan de deur geklopt. Reeds met den hoed op het hoofd riep Lange: „Binnen!” De deur werd geopend en voor hem stond — o, hij kende hem wel — de waard van de *Herrgöttle* uit Mannheim, wien hij honderd en vijftig thaler schuldig was.

„Ah!”... riep deze op verheugden toon, „wij treffen juist mijnheer nog te huis”.

Maar Lange verloor geen oogenblik zijne goddelijke gelijkmoedigheid; de regterhand in de borst gestoken, zeide hij met den graaf in Lessing's *Minna von Barnhelm*, op plegtigen toon:

„Mijnheer, wij hebben elkander nooit gezien...”

„Vergeef mij, vergeef mij!” riep de waard verschrikt, daar hij geloofde, dat Lange de schuld wilde ontkennen; „ik ben immers de waard van de *Herrgöttle*, en daar hebt gij iederen dag...”

Maar Lange zette zijne rol geheel bedaard voort:

„Bij den eersten oogopslag meende ik u te herkennen; ik wenschte dat gij het inderdaad waart. — Omhels mij — gij bezit mijne onverdeelde hoogachting. Ik verzoek om uwe vriendschap”.

„Verpligt!” antwoordde de waard verlegen, die *Minna von Barnhelm* evenmin kende als den grooten Mogol. „Ik wilde u slechts nederig vragen ...”

„Vraag slechts! viel Lange hem in de rede.

„Of....”

„Of het mij in Munchen bevalt? Voortreffelijk, mijn beste vriend! Het leven is hier hoogst aangenaam. Meisjes, zeg ik u, als goud, en goud....”

„Goud!” riep de waard in verrukking, „ik neem goud of zilver; het is mij om het even.

„Foei”, zeide Lange, met zekere schijnbare verontwaardiging, „dat kan ik van u niet gelooven. Iets nemen, is *stelen*,... en dit zult gij, de waard van de Mannheimer *Herrgöttle*, toch niet willen doen”.

„Och, wie zegt dit dan?” hernam de andere, „ik wilde u slechts vragen mij uwe schuld...”

„Mijne schuld?” riep Lange met pathos, „weet gij wat majoor van Tellheim zegt?”

„Neen”, antwoordde de waard, „ik heb het genoegen niet hem te kennen.”

„Welnu dan, hij zegt: Eer zal uw schaduw u verlaten! Kom slechts waar gij wilt, en bij wien gij wilt. Overal, aan bekenden en onbekenden, wil ik het verhalen, in uwe tegenwoordigheid verhalen; en wel honderdmalen daags: welke banden u aan mij verbinden, — uit welke wreede eigenzinnigheid gij die banden wilt verscheuren!

„Banden?” zeide de waard, die hoe langer hoe meer verlegen werd; „ik weet niet, wat gij daarmede bedoelt... ik heb slechts deze rekening voor zes maanden, die gij bij mij gegeten hebt”.

„Dwaling!” riep de jonge tooneelspeler, „ik heb nooit maanden gegeten!”

„Maar zeer veel des middags en des avonds *gedurende* zes maanden”!

„Hoe kunt gij dat beweren? heb ik niet nog meer gedronken!”

„Zeer zeker!”

„Welnu dan, laat ons ernstig spreken. Ziet gij, de philosooph in Meernis' „Cato” zegt: De mensch heeft dagelijks middelen noodig, om zijn honger en dorst te stillen; hij heeft in de meeste luchtstreken ook kleeren, woning en verwarming noodig; dat zijn de noodwendigheden des levens, waarmede de gelukkige kinderen der natuur volkomen tevreden zijn... maar de zoon der beschaving heeft meer noodig; hij verlangt ook gemakken, een aangenaam leven, overvloed, en zoo vermeerderen zijne zoogenaamde behoeften tot in het oneindige!”

„Maar...”

„De natuur is niet meer voldoende; alzoo neemt gij tot den arbeid *of* tot de industrie uwe toevlugt”.

„Dit alles is zeer wel, maar...”

„Nu, ziet gij, goede heer, ook ik ben een zoon der beschaving. Mijn arbeid is de kunst. Het onaangename echter is, dat bij zeer velen de opbrengst van den arbeid niet in behoorlijke verhouding staat met de behoeften der beschaving. Hier geldt het te regt:

Nicht mögen sie das hohe Streben fassen,
Das zum Olymp den Sohn Apollo's zieht,
Der, Göttern gleich, mit Göttern liebt zu prassen,
Und wie die Hölle stets das „Zahlen” flieht.

„Ja!” riep de waard, die thans zijn geduld begon te verliezen, „dat gij het betalen vliedt weet ik. Gij hebt mij steeds te leur gesteld; maar als gij heden niet betaalt, dan zult gij, hoe leed het mij ook doet, met de schulden-gevangenis kennis maken”.

„Bah!” riep Lange, „geen woord van gevangenis, Marinelli! Hier is de strengheid der wetten met de achting jegens onbezoedelde deugd gemakkelijk te vereenigen”.

Maar de waard van de *Herrgöttle* werd thans inderdaad onaangenaam. De goedhartige uitdrukking van zijn gelaat verdween en maakte plaats voor Paltsche bitsheid, die thans de overhand scheen te nemen.

„Mijn naam is geen Marinelli”, zeide hij thans verdrietig, „maar Steiner, en wat gij met deugd wilt, begrijp ik ook niet. Te Mannheim heeft men niets dergelijks bij u bespeurd”.

„Ei, ei!” riep Lange lagchend, „kent gij dan de spreuk niet:

Eine junge Magd ohne Lieb'
Und ein Markt ohne Dieb,
Ein junger Mann ohne Schulden,
Alte Gläubiger mit viel Geduldeu.
Alte Scheunen ohne Mäuse,
Alte Pelze ohne Läuse,
Alte Böcke ohne Bart,
Sindt nicht.... natürlicher Art!”

„Ik wenschte, dat gij bij den droes waart met al uwe verzen!” riep thans de waard, „zoo hebt gij het ook te Mannheim met mij gemaakt. Kan men dan in het geheel geen verstandig woord met u spreken!

(*Wordt vervolgd.*)

— Berigten uit Lissabon van 15 dezer houden o. a. in, dat koning Luis I den eed op de constitutie heeft afgelegd. De meest gewenschte rust heerschte in het geheele land.

— Uit Buenos Ayres verneemt men, dat generaal Mitre het vijandelijke grondgebied was binnengerukt en zich van Rosario, dat Derqui met het Argentijnsche eskader had verlaten, zonder slag of stoot heeft meester gemaakt. Hij had 12,000 man onder zijne bevelen en was voornemens verder op te rukken. Urquiza had zich in de provincie Entre Rios teruggetrokken, doch sprak niet meer van zijn ontslag. In eene boodschap aan den president Derqui klaagde hij bitterlijk over het gemis aan krijgstucht onder zijne troepen, hunne onvoldoende uitrusting en de lafhartigheid der infanterie. Hij kondigde tevens aan, dat hij zijn leger op beteren voet brengen en weder in het veld rukken zou. Men gelooft, dat aan het conflict alleen dan een einde kan komen, als Derqui zijn ontslag neemt als president, hetgeen men overigens als waarschijnlijk beschouwt, in welk geval Urquiza en Mitre zich met elkander zouden kunnen verstaan.

Rusland.

ST. PETERSBURG, 16 Nov. De keizer heeft, op voorstel van den minister van financiën, den termijn tot inschrijving op de obligatiën der geconsolideerde 4 pCt. staats-leening tot Mei 1863 verlengd.

— Het verkeer op de verlengde spoorweglijn Dunaburg-Kowno zal in het begin der volgende maand een aanvang nemen. Op de lijn tusschen Grodno en Warschau zijn de sporen reeds gelegd en zal ook dit gedeelte eerstdaags voor het verkeer worden geopend. De lijn Moskou Nischegorod zal in 1862 gereed zijn.

— Mevrouw Ristori, die hier ten vorigen jare zoo gastrollen heeft vervuld, waarbij de schouwburg steeds eivol was, is eergisteren hier weder voor de eerste maal in dit saizoen in de rol van *Maria Stuart* opgetreden. De schouwburg was echter — ledig.

— Men zegt, dat de voor drie dagen te Parijs overleden graaf Cancrin, generale betaalmeester des Russischen legers, zich aan geldverduistering heeft schuldig gemaakt. Volgens anderen was hij slechts nalatig in de administratie, zoodat zijne ondergeschikten zich aan geldverduisteringen hebben schuldig gemaakt. Men spreekt van een tekort van eenige millioen. Opmerkenswaardig is het allezins, dat het officiële blad heden (nu de graaf reeds sedert drie dagen overleden is) de mededeeling bevat, dat graaf Cancrin, die zich tot herstel zijner gezondheid in het buitenland bevindt, eene verlofsverlenging van drie maanden heeft verkregen; dat hij echter van zijn post als generale betaalmeester is ontheven, met behoud van zijne functiën als adjudant-generaal.

Duitschland.

WEENEN, 19 Nov. Nopens de aangelegenheden van Zevenbergen is niet alleen door de regering nog niets beslist, maar moet het verschil van gevoelen, daaromtrent tusschen het ministerie en graaf Miko bestaande, zoo zeer zijn toegenomen, dat men de aftreding van dezen laatste onvermijdelijk acht.

— Het huis der afgevaardigden heeft zich in de laatste dagen bezig gehouden met de discussiën over het uit vier artikelen bestaande wetsontwerp, strekkende tot beveiliging van het geheim der brieven. Men ziet op morgen de aanneming van dit ontwerp te gemoet.

— Het personeel der beambten in het Pesther comitaat is thans weder voltallig gemaakt, grootendeels uit mannen, die hier welbekend en gezien zijn. Tot eersten vice-gouverneur is de heer Benyofsky, tot tweeden de heer Szelles benoemd. Hunne beëdiging zal waarschijnlijk aanstaanden Woensdag plaats hebben. De ambtenaren der comitaten Wieselburg, Talma, Zala en Bekes hebben in corpore hun ontslag genomen, even als het stedelijk bestuur te Theresiopol. Het comitaat van Narosdin petitioneert om weder bijeenroeping van den Hongaarschen landdag.

— Aangaande de gebeurtenissen in de Herzegowina verneemt men, dat onlangs, en wel onder leiding van Rusland, nieuwe pogingen zijn gedaan, om tot eene vreedzame oplossing der vijandelijkheden te geraken. Men beschouwt dit als een bewijs, dat de gesteldheid der insurgenten geenszins zoo gunstig is, als van hunne zijde wordt voorgewend.

BERLIJN, 21 Nov. De koning heeft gisteren den Turkschen gezant, Aristarchi-bey, ten gehoore toegelaten.

— Aan professor Firmenich, bloedverwant van wijlen den handelsraad J. H. Richartz, den oprigter van het museum te Keulen, heeft de koning vergunning verleend, den familienaam des overledenen bij den zijne te voegen, en daarbij tevens beschikt, dat de versierselen der orde van den Rooden Adelaar, den overledene verleend, tot een aandenken in den familietak Firmenich-Richartz zullen verblijven.

— Volgens de *Bank- und Handels-Zeitung*, zouden door Pruissen de volgende tarief-wijzigingen voor het met Frankrijk te sluiten handelsverdrag voorgesteld zijn: Gesmeed ijzer, waarvoor thans in het tolverbond 1 th. 15 sgr., in Frankrijk (van eenige gesloten hebbende landen afkomstig) 28 sgr. per ctr. wordt geheven, zou Pruissen op 1 th. 7½ sgr. willen stellen; fijne ijzerwaren, thans in het tolverbond met 10 th. per ctr., in Frankrijk (als boven) met 3 th. 10 sgr., en van 1864 af met slechts 2 th. 20 sgr. belast, op 8 th.; lijnwaden, die in het tolverbond thans 20 th. per ctr., in Frankrijk (als boven) 15 à 20 pCt. betalen, op 15 th.; katoenen goederen, in plaats van, gelijk thans, met 50 th., nu het verdrag op respectievelijk 50, 25 en 15 th.; zijden goederen, die bij den invoer in Frankrijk thans vrij zijn, in stede van 110, op 80 th. Men gelooft echter, dat genoemd blad hieromtrent verkeerd is ingelicht; want indien het verdrag op zoodanig tarief tot stand kwam, zou het tolverbond hoogere beschermende regten genieten dan Frankrijk, tot groote teleurstelling der Duitsche vrijhandelaren, die het sluiten van dit tractaat met allen ijver bevorderen. Veeleer zou men moeten gelooven, dat het Pruissische gouvernement dergelijke voorstellen doet, juist om het sluiten van het verdrag schipbreuk te doen lijden.

FRANKFORT, 20 Nov. De hier gevestigde afdeeling der Duitsche nationale vereeniging, heeft voor eenige dagen hier eene bijeenkomst gehouden, die ook door leden uit naburige steden talrijk bezocht was. Daarin hield men zich voornamelijk onledig met de vrijheid der drukpers, die in onderscheidene Duitsche staten nog zeer beperkt is. Hiervan had men in de jongste dagen weder een treurig bewijs gezien in het Nassausche, waar de *Rhein- und Lahn-Zeitung* door de regering werd onderdrukt. Op voorstel van Dr. Friedlieden, werd hierop besloten, de volgende verklaring af te leggen: „De vergadering drukt hare overtuiging uit, dat de Duitsche natie met den grootsten nadruk aan de vrijheid der drukpers moet blijven vasthouden, als zijnde de grondslag der Duitsche vrijheid en eenheid in het algemeen". Dr. von Schweitzer sprak vervolgens over den indruk, die door de bekende krooningsrede van Koningsbergen alom was gemaakt. Overigens werden de Keur-Hessische en andere Duitsche aangelegenheden ter sprake gebragt.

— Uit Wiesbaden wordt het aan de *Neue Frankf. Ztg.* ontleende berigt tegengesproken, als zou de *Kladderadatsch* aldaar in beslaggenomen en de verdere verspreiding daarvan in Nassau verboden zijn.

— Door het Beijersche regeringsblad is bekend gemaakt, dat, bij besluit der centrale Rijnscheepvaart-commissie, van af den 1sten Januarij 1862, op de gansche uitgestrektheid van den Rijn geen bruggegeld meer voor schepen of houtvlotten zal geheven worden.

België.

BRUSSEL, 21 Nov. De koning heeft gisteren op het paleis alhier weder aan onderscheidene voorname personen gehoor verleend.

— Als opvolger van den heer Solvyns, in zijne vroegere betrekking van Belgisch gezant in Portugal, van waar hij thans als zoodanig bij het Italiaansche hof is overgeplaatst, noemt men de graaf de Dudzeele, den tegenwoordigen Belgischen gezant bij de Porte, of baron Pycke, secretaris der Belgische legatie bij het kabinet te 's Gravenhage.

Italië.

TURIJN, 18 Nov. Er heerscht in de arsenalen eene buitengewone bedrijvigheid. Op de werven te Castellamare wordt druk gewerkt aan de reparatie der schepen; zelfs des Zondags is men aan het werk, daar alles tegen het voorjaar gereed moet zijn.

— Na de besprekingen tusschen de heeren Ratazzi en Ricasoli is voorgevallen ten gevolge van het standpunt, dat zij hebben ingenomen, was het zeer natuurlijk, dat deze laatste trachtte zijn kabinet door de keus van een minister van binnenlandsche zaken voltallig te maken. Dit is ook geschied. De eerste keuze vestigde zich op den heer Lanza, doch deze heeft geweigerd zonder opgave van reden. De reden moet echter daarin worden gezocht, dat hij weinig vertrouwen in het tegenwoordig kabinet stelt en liever deel wil nemen aan een kabinet Ratazzi. Daarna heeft men het oog gevestigd op den heer San Martino en thans noemt men den heer Sparenta, oud-secretaris-generaal bij het ministerie van binnenlandsche zaken te Napels. De heer James Hudson, de Engelsche ambassadeur, wiens invloed op het kabinet zeer groot is, heeft den heer Pallieri, lid van den raad van state, voorgesteld, daar deze den heer Ratazzi zeer vijandig is, hetgeen geheel strookt met de gevoelens van den heer Hudson.

— Generaal Cialdini vertrekt heden naar Parijs; hij heeft zijn ontslag genomen als commandant van het eerste legercorps, hetgeen echter zeer geheim wordt gehouden.

(*Zie vervolg van het buitenland op de 3de pagina.*)

BINNENLAND.

Officiële berigten.

De *Staats-Courant* bevat eene kennisgeving van den opper-ceremoniemeester graaf L. van Bijland, dat het Hof den rouw zal aannemen wegens het overlijden van Zijne Majesteit Dom Pedro V, koning van Portugal, en van Zijne Koninklijke Hoogheid den infant Dom Fernando, voor den tijd van twintig dagen; te weten: tien dagen den middelbaren en tien dagen den ligten rouw, met ingang van den 22sten November 1861.

Z. M. heeft den 2den luit. A. Hoek, van het 8ste regiment infanterie in rang en anciënniteit *overgeplaatst* bij het wapen der infanterie van het leger in Oost-Indië.

AMSTERDAM, 22 November.

Z. M. heeft benoemd tot grootofficier der orde van de Eikenkroon den pruissischen generaal-majoor van Voigts-Rhetz, commandant der bondsvesting Luxemburg, en tot ridder dezer orde baron von Reibnitz, le luitenant in pruissische dienst en adjudant van genoemden commandant.

De Hamburger stoomboot *Willem I*, die den verloopen nacht te 1 uur is vertrokken, is ter hoogte van Pampus door eene Engelsche boot aangevaren, zoodat eerstgemelde is gezonken. De bemanning is door Marker visschers gered.

Door de directie van den Rijnspoorweg werden gisteren te Utrecht herverpacht de buffetten en restauratiën op de stations Utrecht en Arnhem, tegen 1°. Mei 1862, voor den tijd van drie jaren; voor het eerstgenoemde buffet was de hoogste de heer J. L. Burgers, kastelein te Rotterdam, voor *f* 3312 's jaars, voor de laatstgenoemde de heer C. L. Gran, kastelein in de societeit *Concordia* te Arnhem, voor *f* 1325 's jaars.

De maatschappij der Nederlandsche letterkunde te Leiden heeft zich bij een gedrukt adres aan de Tweede Kamer gewend, aandringende op de aanneming van den post op de begrooting tot dekking der onkosten, die de voorbereiding van een algemeen woordenboek der Nederlandsche taal vereischt, omdat buiten het groot belang van dit werk, het onmogelijk tot stand kan komen zonder hulp van den Staat. De maatschappij heeft die taak vruchteloos beproefd. Geen persoon kan zich aan zulk eene taak wijden, wanneer hij andere werkzaamheden te verrigten heeft. Thans is de gelegenheid daar. De maatschappij streefde steeds naar zelfstandige ontwikkeling en was wars van officiële wetenschap; zij genoot nooit ondersteuning van de Regering; maar hier geldt het eene nationale behoefte, wier vervulling particuliere krachten te boven gaat.

Bij gelegenheid van de plegtige uitreiking der eereblijken aan de bekroonden op de Algemeene Nationale Tentoonstelling, door de Nederlandsche Maatschappij ter bevordering van Nijverheid, te Haarlem gehouden, heeft de commissie aan de leden der Jury eene bronzen medaille aangeboden, als een bewijs van hare erkentelijkheid voor de vele en gewigtige, door hen aan de Tentoonstelling bewezen diensten en van de hooge waarde, die zij op hunne belanglooze medewerking gesteld heeft. Die medaille behoort tot de beste, welke in den laatsten tijd hier te lande vervaardigd zijn en doet zoowel den ontwerper, als den graveur, den Heer van der Kellen, alle eer aan.

In de zitting der Prov. Staten van Zuid-Holland van gisteren, is langdurig beraadslaagd over het voorstel om de commissie, die rapport had uitgebragt over het voorstel van den heer Pincoffs, dat er voortaan geene subsidie voor onderwijs meer zal worden verleend, zonder dat er van de meervermogenden schoolgelden worden geheven in de gemeenten die subsidie vragen. Ten slotte is bepaald die onderwerpen de volgende zomervergadering te behandelen.

De najaarsvergadering van de Prov. Staten van Z.-Holland is door den Commissaris des Konings gesloten.

Ter verbetering van een berigt, voorkomende in het *Dagblad van Zuid-H. en 's Gravenh.* van gisteren, en daaruit door andere bladen overgenomen, omtrent hetgeen heeft plaats gehad op eene vergadering van het Delftsche studentencorps alhier, jl. Dingsdag gehouden, is de *Delftsche Ct.* van goederhand in staat gesteld mede te deelen, dat op die vergadering het volgende besluit is genomen:

1o. Het indienen van een omstandig verhaal aan Z. K. H. Prins Hendrik, van den tegenwoordigen toestand, met uiteenlegging der omstandigheden en van de handelingen dergenen, die daartoe aanleiding hebben gegeven;

2o. Het indienen van een eerbiedig adres aan Z. K. H., met verzoek om H.D. tusschenkomst bij de regering, ten einde te geraken tot de voor den oogenblik meest bevredigende en algemeen gewenschte oplossing der bestaande moeijelijkheden: verdaging van het in werking treden van het besluit van 7 September jl., terwijl verder daarin de wensch en de overtuiging geuit zullen worden, dat tevens de tijd vóór een mogelijk later in werking treden van dat besluit, gebruikt moge worden, tot het hooren der grieven tegen, en gehoopte wijziging van die artikelen, die oorzaak der tegenwoordige bezwaren zijn.

De studenten der koninklijke akademie te Delft, hebben zich met een eerbiedig adres aan de Tweede Kamer der Staten-Generaal gewend, om haar te verzoeken bij de regering te willen aandringen, op eene regeling bij de wet der Delftsche Akademie. Dit adres is in het begin dezer week verzonden.

De *D. Ct.* meldt op verzoek van den hoogleeraar Storm Buysing, dat hij gaarne nog eenigen tijd zijne betrekking aan de koninklijke akademie alhier zou hebben behouden, en om geen andere reden zijn ontslag heeft gevraagd dan uithoofde van enkele bepalingen in het nieuwe reglement, waaraan hij meent zich niet te moeten onderwerpen. Het is genoemden heer onaangenaam, dat door het onjuist berigt van de *N. Rott-Courant* van jl. Dingsdag, het vermoeden zou ontstaan, alsof hij door zijne aanvraag om ontslag van de akademie, het pensioneren van een verdienstelijk ambtenaar als den inspecteur Fynje, zou trachten te verhaasten.

De Maatschappij van Schilder- en Teekenkunst in Friesland heeft op de door haar uitgeschreven prijsvraag: *Een bloemstuk met eenige vruchten*, den eereprijs, bestaande in een getuigschrift en *f* 100, toegekend aan Mej. van der Sande Bakhuizen, te 's Gravenhage.

* 's GRAVENHAGE, 21 Nov. Z. M. heeft dezer dagen tot *Dames du Palais* benoemd, mevr. de barones van Hall, geb. barones Schimmelpenninck, en mevrouw Boreel van Hogelanden, geb. Boreel, en tot officier van de Eikenkroon, den heer W. Götte, burgemeester van Goor en Markelo.

— Door B. en W. van deze residentie is een rapport uitgebragt betrekkelijk den aanleg van eene haven te Scheveningen, dat in de eerstvolgende zitting van den raad zal behandeld worden. Het praeadvies strekt om in beginsel het volgende aan te nemen:

1°. De aanleg eener zeehaven te Scheveningen moet, evenmin als hare exploitatie, door of van wege de gemeente geschieden, maar behooren overgelaten te worden aan particulieren; 2°. bij het beroep dat door het gemeentebestuur te dien einde op den particulieren ondernemingsgeest moet plaats hebben, zal eene ondersteuning van wege de gemeente worden toegezegd; 3°. die ondersteuning zal, behalve uit eene subsidie voor den aanleg, ook bestaan uit eene jaarlijksche bijdrage voor de exploitatie en het onderhoud, onder nader te bepalen voorwaarden; 4°. Bij de aanvragen om subsidie voor den aanleg der zeehaven, moet de aanvrager overleggen: *a.* het door hem te volgen plan; *b.* eene approximatieve opgave van kosten, ook van het onderhoud, enz. *c.* de opgave van het bedrag der gemeentelijke ondersteuning, welke men in eens en jaarlijks verlangt. B. en W. oordeelen het onnoodig, de aangegeven punten nader toe te lichten, daar zij uit hun rapport voortvloeijen; alleen doen zij opmerken, dat men bij de aanvrage om subsidie, opgave van het bedrag der benoodigde ondersteuning verlangt, ten einde bij meer aanvragen concurentie daar te stellen, terwijl later die ondersteuning toch, even als de verdere voorwaarden voor het verleenen der subsidie, met den aanvrager, bij wijze van onderhandeling zal moeten geregeld worden".

HAARLEM, 22 Nov. Alhier werd op gisteren aan het provinciaal gouvernement, bij enkele inschrijving, publiek aanbesteed: 1°. Het driejarig onderhoud van het lokaal van de arrondissements-regtbank te Hoorn, gedurende de jaren 1862—64. Aannemer de heer J. Gleysteen, aldaar, voor de som van *f* 1,238, en 2°. Het amoveren van een perceel en het te dier plaatse bouwen van eene school en onderwijzerswoning te Uithoorn. Aannemers de heeren T. Schoonenburg, te Amsterdam en G. Salingnout, te Nieuwer-Amstel, voor de som van *f* 12,439.

* LEIDEN, 21 Nov. Naardien op de collegiën van den hoogleeraar Juynboll voorshands door de prof. Rutgers en Dozy zal worden gedoceerd, zullen curatoren nog geene candidaten voorstellen, ter voorziening in de vacature van hoogleeraar in de Oostersche talen.

UTRECHT, 21 Nov. In de gisteren gehouden vergadering der Provinciale Staten is aangenomen het advies der commissie, die belast was met het onderzoek van het voorstel van Gedep. Staten betreffende de verkrijgbaarstelling der provinciale kaart. De kaart zal dus verkrijgbaar zijn aan de provinciale griffie tegen contante betaling ad *f* 6 met magtiging aan Gedeputeerde Staten, om de verspreiding daarvan ook op te dragen aan den boekhandel onder het gewoon rabat. Op voorstel van den heer H. Verloren van Themaat, zullen tevens afzonderlijke bladen tegen een vierde van den prijs kunnen worden aangevraagd, terwijl op voorstel van de heeren Pabst en Boer bepaald is, dat de openbare scholen, door tusschenkomst der burgemeesters, de kaart tegen de helft van den prijs zullen kunnen bekomen.

(*Zie vervolg van het binnenland op de 3de pagina.*)

Beroepingen en Promotiën.

Uit het vroeger opgegeven twaalftal is, ter vervulling der te Haarlem bestaande vacature, door den algemeenen kerkeraad der Ned. Herv. gemeente aldaar het volgend alphabetisch gestelde zestal van predikanten zamengesteld: dd. J. W. P. Feith, in de Beemster; B. ter Haar Bz., te Nijmegen; R. J. Jungius, te Drempt; L. H. Koolhoven, te Berg-Ambacht; J. Posthumus Meyjes, te Groningen, en F. C. A. Pantekoek, te Charlois en Katendrecht.

Ter vervulling der vacature, ontstaan door het vertrek van Ds. W. Boekhoudt naar Winschoten, is tot predikant bij de Herv. gemeente te Delfzijl, ter benoeming aan Z. M. den Koning voorgedragen, Ds. H. Miedendorp, thans te Schalsum (Friesland).

Beroepen: tot predikant bij de Hervormde gemeente op het eiland Urk, de kandidaat H. Bentum Noorda, te Haren.

Heden zijn te Utrecht, na afgelegd examen, bij het Provinciaal Geregtshof als candidaat-notarissen toegelaten de heeren W. L. Stroom, surnumerair der registratie en domeinen, en J. A. Mulder, ambtenaar bij de stedelijke administratie, beiden wonende te Utrecht.

Schouwburgen.
(Ingezonden)

Het noodlot drukt dit jaar zwaar op alle schouwburgen. De Fransche bladen zijn gevuld met allerlei theatrale tegenspoeden, zelfs die artisten, voor welke het succes eene gewoonte was geworden, zien hunne gelukster tanen en bezwijken schier allen onder de strengheid van hetzelfde publiek, dat hen vroeger met zoo veel geestdrift toejuichte. Waaraan is echter het rouwfloers toe te schrijven, waarmede dit jaar de schouwburgen omsluijerd zijn, de Amsterdamsche niet uitgezonderd, en aan welke zelfs eene eerste plaats in dit theatrale onheil toekomt? Naar ons inzien, vóór alles, aan het gemis van goede stukken. De Parijsche schouwburgen, onze gewone leveranciers, onderhouden zich slechts met oude stukken, welke men gevoegelijk verloren herhalingen mag noemen. Zij wachten, en ieder dag vraagt ieder directeur zijn ambtgenoot: „*Collega, waarde collega, ziet gij nog niets komen?*" Doch er komt niets. De schrijvers, namelijk de goede, dat zijn zij, die iets scheppen, hebben geld genoeg, om zich aan de geneugten der leeglooperij, aan het *dolce far niente* der luiheid over te geven; zij ruimen de plaats voor den letterkundigen beunhaas, die aan het vette der ontvangsten knaagt, waartoe hij niets heeft bijgedragen. Middelerwijl bezoekt het publiek de schouwburgzalen niet meer, en schept zich andere uitspanning; de zalen zijn ledig, de directeuren blijven op goede ontvangsten hopen, en de artisten wijden zich aan een gedwongen arbeid, welke voor niemand vruchten draagt.

Wij waren nieuwsgierig genoeg, den directeur van het *Théatre Français* te Amsterdam te vragen naar een kort verslag der werkzaamheden, door zijn personeel tot op dezen oogenblik verrigt, en wij stonden verbaasd over de ontzaggelijken taak, welke men in dezen schouwburg heeft volbragt, een arbeid, die tot dus ver evenwel niets dan verlies heeft opgeleverd. Zoo b. v. zijn op genoemd tooneel, in 54 avonden, 25 stukken opgevoerd, 51 bedrijven uitmakende, derhalve bijna een bedrijf per dag. Onder dit aantal stukken waren er 8 geheel nieuwe. Er hadden 25 voorstellingen plaats, hetgeen gemiddeld een nieuw stuk bij elke voorstelling oplevert. En dan vragen wij ronduit: hoe kan het menschelijk geheugen zulk eene proef doorstaan?

De debuten van dit Fransche tooneelgezelschap waren netelig. Er moesten twee belangrijke emplooijen worden vervangen; de vervulling van een daarvan, de eerste vrouwenrollen, is tweemaal achtervolgens mislukt. Te dien opzigte verhaalt men, dat Mll. Berthé, die als zoodanig optrad, doch slechts éénmaal het voetlicht heeft gezien en dadelijk blootstond aan de trouwens onaangename, doch allezins verdiende manifestatiën van het publiek, zoodat de directeur haar, op raad van zijne abonnés, na dit ongelukkige debuut moest bedanken, volstrekt wil debuteren en hulp der justitie daartoe heeft ingeroepen. Zij vergeet voorzeker, dat de wet, hoe heilig ook, ten pozigte van het schouwburgpubliek, van geene kracht is, naardien deze laatste het regt geniet, dat het aan het plaatsbureau koopt, en er gebruik van maakt wanneer het wil, zoo als Mlle. Berthé uit eigen ondervinding heeft kunnen weten. Men verzekert, dat de deurwaarders de stad rondloopen om de eischen van de afgewezen actrice geldende te maken. Wanneer er een proces ontstaat, dan zal dit werkelijk aardig zijn. Wat ons betreft, wij kennen noch in Nederland, noch elders eene regtbank, die de magt heeft om dergelijke vonnissen van het publiek te vernietigen. Mlle. Berthé heeft zich deerlijk bedrogen, toen zij hier kwam; het beste, dat haar te doen staat, is te vertrekken.

Doch om op ons onderwerp terug te komen, gelooven wij, dat, wanneer er nieuwe stukken zullen worden gegeven, het publiek zich weder naar den Franschen schouwburg, dien het bemint en belang heeft te ondersteunen, zal begeven. Houd dus moed, directeur, na regen komt zonneschijn, een eerlijk man wordt niet altijd door het ongeluk vervolgd, en weldra, hopen wij, zal uwe zaal te klein zijn.

Men berigt ons reeds, dat zoo spoedig mogelijk zullen worden opgevoerd de stukken, die te Parijs zooveel succes hebben gehad: „*La Poudre aux yeux*", „*Nos Intimes*", „*l'Hommee t l'argent*", „*Un Ange dans le Monde et le diable à la Maison*", welke laatste stuk reeds voor Zaturdag 23 Nov. is aangekondigd. A.

HANDELSBERIGTEN.

AMSTERDAM, 22 November.

Afloop der op gisteren gehouden TABAKSveiling van 66 vaten Maryland bladen Tabak, 35 vaten verkocht tot 25 à 34½ c.; 31 dito opgehouden tot 31 à 44 c.

Afloop der op heden gehouden TABAK-veilingen:

EERSTE VEILING.

Van 2030 pakken Java Tabak, hoofdmerk Tamaijang, verkocht van 27 tot 114½ c., dooreen 50½ c.: 1273 dito dito, hoofdmerk Tempeh, verkocht van 28 tot 127½ c., dooréén ca. 57 c.

TWEEDE VEILING.

Van 177 pakken Java Tabak. merk B T, verkocht 31½ tot 38 c. dooréén 34½ c., ca. 432,000 Havanna Sigaren, gedeeltelijk verkocht tot *f* 26½ à 43.

DERDE VEILING.

Van 1065 pakken Java Tabak, hoofdmerk DMVO/B, verkocht tot 28½ à 110 c.; dooréén ca. 52 c.

VIERDE VEILING.

Van 826 pakken Java bladen Tabak, hoofdmerk AFH, verkocht tot 32½ à 73½ c.; dooréén ca. 46 c.

VIJFDE VEILING.

Van 411 pakken dito, hoofdmerk IV, verkocht tot 28½ à 91½ c.; dooréén 56 c.

ZESDE VEILING.

Van 601 pakken Java Tabak, Merken MCP, Repaking en JWB GG, verkocht tot 37½ à 120½ c.; dooréén 61 c.

De *Staats-Courant* bevat eene mededeeling van het Departement van Financiën, houdende de volgende opgave van de op 15 November 1861 in de onderstaande entrepots aanwezige hoeveelheid ruwe suiker:

Amsterdam. . .	pond	22,970.436
Rotterdam . . .	„	14,030,580
Schiedam . . .	„	596,953
Dordrecht . . .	„	441,624
Middelburg. . .	„	147,002
Totaal. .	pond	38,186,595

ZAANDAM, 21 Nov. Markt even als de vorige week, lusteloos. — Gedaan in RAAPOLIE, vliegend *f* 41; December *f* 40¾; Mei geboden *f* 41¾ gelaten *f* 42. — LIJNOLIE vliegend *f* 35½; Dec. *f* 35¼; voorjaar *f* 34¼. — RAAPKOEKEN *f* 88 à 94. — LIJNKOEKEN *f* 13 à 15½. — KOOLZAAD Oct. 1862 £ 72.

SCHAGEN, 21 Nov. VEE. Paarden *f* 50 à 90. 36 magere gelde Koeijen *f* 80 à 120. 39 vette Koeijen *f* 140 à 200. 42 Kalfkoeijen *f* 70 à 120. 16 Vaarsen *f* 60 à 90. 8 Gras Kalveren *f* 20 à 30. 6 nuchtere Kalveren *f* 5 à 7, 260 magere Schapen *f* 7 à 11. 282 vette dito 15 à 26.50. 13 magere Varkens *f* 10 à 18. 83 Biggen *f* 4 à 8. — KONIJNEN 25 à 40 ct. — KIPPEN 20 à 25 ct. — EENDEN 35 à 40 ct. — BOTER 80 à 82½ ct. per k. of *f* 1.07 à 1.10 p. Ned. ℔. — KAAS 25 à 40 ct. per Ned. ℔. — Kip-EIJEREN *f* 3.50 à 4 per 100 stuks.

HOORN, 21 Nov. Aangevoerd 251 stapels KAAS, wegende 67,290 Ned. ℔; hoogste prijs: commissie *f* 28.75; kleine *f* 26.50.

DELFT, 21 Nov. BOTER. De markt met minder kooplust en prijzen merkelijk lager. 1ste qualiteit per ¼ vat *f* 61 à 62; 2de dito *f* 56 à 60.

SCHIEDAM, 21 Nov. GRANEN. Gerst 130/2 ℔ Libau *f* 209 6/w.; 125/2 ℔ Coersche *f* 190 ct., *f* 192 6/w.; 125/2 ℔ dito *f* 195 6/w, 196 3/m. — MOUTWIJN *f* 12.75. — JENEVER *f* 18.25; Amst. proef *f* 19.50; Spoeling *f* 2.

GOUDA, 21 Nov. KAASMARKT. Er waren 40 partijen aangevoerd, welke tot de prijzen van *f* 18 à 22 vlug verkocht werden.

DORDRECHT, 21 Nov. Bij vermeerderden aanvoer waren koopers geretireerd. TARWE dooreen wederom 20 ct. lager, vooral was goede middelsoort in verhouding moeijelijk te plaatsen, Overmaasch en Zeeuwsche als genoteerd. — ROGGE moest 10 ct. verlaging inwilligen, Overmaasche en Zeeuwsche als genoteerd; voorts: 144/2 ℔ jarige Limburgsche à *f* 255 bij gerieven en 144/2 ℔ Archangel à *f* 248 verkocht, 144/2 ℔ nieuwe Petersburger à *f* 243 geveild. — GERST. Mooije Zeeuwsche houdt prijs, afwijkende soorten met weinig aftrek, 10 à 20 ct. lager. — SPELT 20 ct. en Paarden-BOONEN bij gerieven mede 20 ct. lager verkocht. — HAVER in een doen. — Witte en Bruine BOONEN weinig aangeboden, waardoor gerieven hooger prijs bedongen. — ERWTEN. Puik van kook tot ruim vorige prijzen te plaatsen. — BOEKWEIT. Noord-Brabandsche koude *f* 230 opbrengen, 's Bossche à *f* 228 te koop en Vlaamsche à *f* 233 geveild en *f* 232 geboden. — KOOLZAAD £ ½ verhoogd, goed Overmaasch £ 74 à 75 en puik dito £ 76½ gedaan. — LIJNZAAD wel zoo aangenaam, 110 à 111 ℔ Archangel voor *f* 375, 110 ℔ dito à *f* 350 en 115 à 116 ℔ Berdiansky à *f* 395 verkocht. — HENNEP en KANARIEZAAD onveranderd. — RAAPOLIE op vorige prijzen met handel, vliegend tot *f* 41, bij partij à *f* 41¼, bij gerief en op 1 Dec. tot *f* 41, op 1 Mei werd à *f* 42½ gelaten. — LIJNOLIE. Vliegend *f* 36. Koeken- traag op vorige prijzen, harde Raap- *f* 90 à 92, zachte *f* 110. Harde Lijn- *f* 130 à 135, zachte *f* 145 à 150.

Men noteert:

Jar. zw. en inl. Tarwe *f* 10.20 à 11.40; Nieuwe dito 1861 *f* 10.60 à 12.60; Blaauwe dito *f* 10 à 10.60; Zomer dito *f* 10 à 11. Jarige zw. en inl. Rogge *f* 7.70 à 8.20; Nieuwe dito 1861 *f* 8.20 à 9.10. Nieuwe Zw. en Vl. Wintergerst *f* 6 à 6.90; dito dito Zomer *f* 6 à 6.80. Nieuwe Spelt *f* 3.80 à 4.20. Nieuwe inl. Voeder-Haver *f* 3 à 3.40. Nieuwe dikke *f* 3.80 à 4.30. Nieuwe Kl. Brab. Boekweit *f* 230. Nieuwe Paardenboo- *f* 7.80 à 8.60; dito Duiven- dito *f* 9 à 9.50; Nieuwe bruine dito *f* 14 à 16; Witte dito *f* 11 à 14. Nieuwe blaauwe Erwten *f* 12 à 13; Oude witte dito *f* 8.50 à 9.50. Nieuw Zw. en Overm. Koolzaad *f* 14.90 à 15.30; afwijkende en mindere *f* 14.60 à 14.80. Kanariezaad 1860 *f* 7.50 à 9.50. Hennepzaad *f* 280. Raapolie *f* 42 per vat. Lijnolie *f* 37 per vat. Raapkoeken *f* 90 per 1040; Zachte *f* 110. Lijnkoeken *f* 130 à 135; Zachte dito *f* 145 à *f* 150.

OUDENBOSCH, 21 Nov. Oude roode TARWE *f* 11.75; nieuwe dito *f* 12.25; oude witte *f* 9.75; nieuwe dito *f* 10.75 à 12.25. — Oude ROGGE *f* 7.50; nieuwe dito *f* 8.50. — BOEKWEIT, de 68 Ned. ℔ *f* 7.20. — HAVER 8 cent 't Ned. ℔. — GERST *f* 6. — PAARDENBOONEN *f* 8 à 9. — KANARIEZAAD *f* 10.50 à 12.50. — KOOLZAAD *f* 13 à 13.50. — KLAVERZAAD 42 à 50 ct. 't Ned. ℔.

APELDOORN, 21 Nov. Bij ruimen aanvoer doch zeer gematigden afzet de prijzen als volgt: TARWE *f* 10 à 14. — ROGGE *f* 8½ à 9. — BOEKWEIT *f* 7½ à 8. — AARDAPPELEN *f* 3 à 5. — BOTER per ⅛ ton *f* 20½ à 23.

ZUTPHEN, 21 Nov. TARWE *f* 12.25 à 13.75. — ROGGE *f* 8 à *f* 8.75. — BOEKWEIT *f* 7.35 à 8.25. — GERST *f* 6 à 6.25. — HAVER *f* 3.75 à 4.50. — AARDAPPELEN *f* 2.75 à 3.25. — BOTER *f* 20 à *f* 22.

MEPPEL, 21 Nov. VEE Vette Koeijen *f* 130 à 180; Gust *f* 85 à 130; Melk dito *f* 70 à 110; Jongvee *f* 30 à 70. Friesche Schapen *f* 8 à 11; Drentsche dito *f* 4 à 6.50. Vette Varkens per Ned. ℔ 39 à 43 ct.; magere dito *f* 16 à 30. — *Granen.* ROGGE iets lager te koopen *f* 7.75 à 8.50. — 560 mudden BOEKWEIT *f* 6… AARDAPPELEN *f* 2.90 à 5. — 15,900 Ned. ℔ BOTER… 1ste soort *f* 21.50 à 22; 2de soort *f* 19 à 20.50; inferi… 18.50; per 1½ Ned. ℔ *f* 1.45 à *f* 1.70. — HUIDEN… Koe- 38 c.; Pinken- 40 à 50 c. per stuk. Kalfsvel… Drentsche Schapenvellen *f* 1.20 à 1.40. Paardenhuiden… VET 44 à 52 c. — Groen Nagelhout-VLEESCH 40 à 54… HAMMEN 42 ct., alles per Ned. ℔. — HONIG *f* 22. —… beiden per 50 Ned. ℔.

DEDEMSVAART, 20 Nov. Op heden zijn de prijzen RO… BOEKWEIT *f* 7.25 à 7.50. — AARDAPPELEN *f* 2.50 à 3.25. … Ned. ℔ 90 cts. — EIJEREN *f* 3 per 100 stuks.

HARDENBERG, 21 Nov. De prijzen van het VEE op… gisteren in het naburig Northorn gehouden, waren als… Koeijen à 52 cents per Ned. ℔, beneden 400 ℔ 46 à 48 c… jen *f* 70 à 110; dragtige *f* 80 à 115; Vaarzen *f* 65 à 90; … 55; Kalveren *f* 10 à 20; vette Varkens tegen 36 à 42 c. per… magere *f* 8 à 15; Schapen *f* 5 à 11; Geiten *f* 2 à 4.

EMMEN, 20 Nov. Op de heden alhier gehouden ja… de aanvoer van VEE niet buitengewoon groot, doch de ha… levendig, vooral jong en vet ging vlug van de hand. Men no… Koeijen *f* 90 à 125; inferieuren *f* 60 à 80. Kalfdragende… Vaarsen *f* 70 à 95. Pinken *f* 45 à 50. Kalveren *f* 12 à 25… kens *f* 25 à 40; dito magere *f* 6 à 12. Schapen *f* 4 à 9.

LONDEN, 20 Nov. SUIKER. De markt voor W.-I. soo… kalm. Heden werden er 249 vn. tot ongeveer de prijzen va… gedaan. Uit de hand heeft men nog 20 vn. Surinaamsch… 100 v. Portorico en Cuba tot vorige prijzen verkocht. Ge… goeden handel tot de prijzen van gisteren; 60 tons B en H… 32/6 in vaatjes, nemers. — RUM vast. — KOFFIJ. De ma… Native Ceylon wordt op de laatst betaalde prijzen gehouden… zeer kalm; 500 b. Bengaal werden verkocht. In gepeld ging… volle prijzen. — PEPER. Zwarte. Singapore ⅛ d. lager. —… Met veel omzet en hooger; men heeft afgedaan 1800 b. Be… 2¾ ℔ tot 36/6 en 3000 b. tot 36/6 à 37/6 gewone cond… CHOU. Met betere vraag. — JUTE kalm. — LIJNZAAD. E… ding Taganrog werd tot 61/3 afged. — Sch. Giet-IJZER v… TIN. Van Straits werden ongeveer 300 bl. tot 116/- afged… OLIE flaauw 35/9. — RAAP-, KOKOS- en PALM- onverand… NEN. De aanvoeren van het binnenland zijn zeer talrij… Tarwe en Gerst. — De markt voor Tarwe was heden z… prijzen van Maandag, hoewel de omzet beperkt is. Meel, … ver zijn insgelijks vast, doch zonder verandering.

Aanvoer van 18 tot 20 Nov.

Tarwe, inlandsche,		2130	quart.;	vreemde	6,220
Gerst	„	1450	„	„	5,630
Haver	„	410	„	„	28,640
Meel	„	480	zakken;	„	40

benevens 1720 quart. Iersche Haver.

LIVERPOOL, 19 Nov. SUIKER. Markt onverander… afgedaan 300 v. Barbados tot 35/- à 40/-. — RIJST. Ve… Bengaal tot 13/- per cwt. — LIJNZAAD. Men heeft afge… Bombay tot 65/9. — POTASCH 33/- à 33/6; Paerl- 35/… HARST en TERPENTIJNOLIE zonder handel. Palm- £ 4… ton. Van Olijf- werden 20 ton Malta tot £ 50 per …

— 20 Nov. KATOEN. Markt vast met meer omzet. Hed… 8000 b., waarvan 3000 voor speculatie en exportatie afgeda… uit 1500 Suratte 7¾ à 10⅝ d.; 40 Egypte 10 d.; 130 B… d. en 6330 b. Amerikaansche.

HAMBURG, 19 Nov. KOFFIJ. Tot vaste prijzen w… voor consumtie en speculatie afgedaan en blijft de markt… ding. Van 16 tot 19 dezer zijn afgedaan 3500 b. Rio en S… à 7⅝ sch. 800 b. Laguayra Trillados tot 7⅝ à 8 en zeilende… per *Holstein* tot onbekende prijzen. — SUIKER. Met een… consumtie, hoewel geene belangrijke afdoeningen te verm… KATOEN stil. — HOUT kalm; doch prijzen gesouteneerd… De stemming is iets gunstiger. Tarwe in loco weinig aan… ℔ Holstein met rtb. 186½ à 188, 123/24/25 ℔ Mark en… à 193; 129 ℔ Saal met rtb. 197 en per voorjaar 125 ℔ … rtb. per 5400 ℔ bruto betaald. Per voorjaar werd onvera… houden. Rogge in loco gesouteneerd, 120 ℔ Dantzig en 12… burg met 136 rtb. per 5100 bruto betaald. Gerst met w… Haver zonder handel.

ANTWERPEN, 21 Nov. KOFFIJ. Zonder handel. — … omzet in Tarwe was zeer levendig; men heeft *f* 15¼ à 15… en *f* 16 voor nieuwe Odessa betaald. Bovendien heeft m… affaires in Odessa Rogge tot *f* 8¾ in entr. — OLIEZADEN… hadden belangrijke omzettingen plaats, als 5000 hect. … Odessa en Marianopel tot *f* 15⅛ à 15⅞ volgens qual. O… nog eene partij Deensch Koolzaad tot *f* 17¼. — KANAR… verneemt de afdoening van 20 b. Campine tot fr. 110 … KATOEN zonder handel. — POTASCH. Afgedaan een 20 … sisch tot hoogere prijzen. In Amer. ging niets om. — HA… en heden werden er ongeveer 25,000 kil. Colophane zeer… tot den prijs van den dag afgedaan. — TERPENTIJNOLIE. … Fransche tot *f* 39.

SANTOS, 19 Oct. KOFFIJ. De goede qual. Campinos … reis per aroba; dito sup. 6300 reis. — SUIKER. Wit sup… reis; dito regulari 4000, blond 2000 à 2200 per aroba. — … $ 6. — TABAK $ 6 à 8.

PERNAMBUC, 1 Nov. SUIKER. De aanvoer gedu… loopene 14 dagen was zeer geregeld, doch bij de beperkte … en hooge vrachten ging er zeer weinig om. Voor Amerik… iets in blonde soorten afgedaan, gekleide dito voor Port… rijk ontbreken. De aanvoer van witte Suiker was beperkt… ongekl. bruine, die meest naar het Kanaal verzonden… jaar zeer goed en de prijzen zijn 50 reis hooger en we… aroba. De notering is als volgt: wit 2e qual. 4000 à 4200… à 3900; dito Regular 3400 à 3600. Sedert primo Oc… 3271 ton aangebragt, tegen 425 dito gelijktijdig in… voer 3553 dito tegen 993 dito in A°. P°. Van Pa… 8000 z. tot 2160 en van Maceio 1500 z. tot 2200 rei… KATOEN. De aanvoer beliep 1253 b. die tot 10300 … fraaije qual. verkocht werden en tot 10,000 à 10,100… Sedert 1 Julij werden 6023 b. aangebragt, tegen 5915 b… jaar. De uitvoer beloopt 4970 b. tegen 9603 in het vor… periode. Van Paraibo werden 1000 b. afgedaan tot 10… en sedert 500 b. tot 11,700; voor 500 b. Maceio werd 11,… HUIDEN. Men noteert droog gez. 175 reis. — *Vracht*… Kanaal om order 55/- per ton; Liverpool 40/- voor Suik… ℔, voor Katoen. — *Wisselcours* op Londen 25½ à 26 d.

BALTIMORE, 5 Nov. TABAK. Ofschoon niet, gelij… vorige jaren, was de aanvoer gedurende het thans geeind… groot, en beliep in het geheel 67017 v., waarvan 50534… 13278 v. Ohio en 3205 v. andere soorten, tegen 75488 v. … verbruik bedroeg 6000 v., tegen 3818 v. in A°. P°.; de vo… den 10627 v., tegen 28492 v. in A°. P°. en er werden ve… v., tegen 63690 v. in A°. P°., waarvan naar Holland 3… 26833 v. in A°. A°. Naar Rott. werden 23232 en naar A… uitgevoerd. De middenprijs was $ 6 tegen $ 5.50 in 1860… opende met eene gedrukte markt en lage prijzen, vooral voo… ten, die het meest voorhanden waren. Gedurende de… de prijzen wel zoo vast. De aanvoeren van den nieuwen … gonnen; de qual. is veel beter dan die der vorige jaren; de op… zijn hoog van $ 6 tot 12. Bij meer aanvoeren en wat billijk… verwacht men voor uitvoer goeden handel. Men schat… Maryland op 43 à 45,000 vn. van betere qual. dan in de … die van Ohio op 12 à 15,000 vn.; de qual. van die soort … minder goed zijn dan die ten vorige jare. — *Vrachten* na… Bremen 32.16. — *Wisselcours* op Amst. 39⅞; Bremen 77…

RIO-GRANDE-DO-SUL, 17 Oct. SUIKER. Van Per… den 400 k. aangevoerd, welke afgeslagen zijn, en van Bahia … van de Moscovados soorten tot 3000 à 3200 reis per ar… zijn. In Pernambuc heeft men ongeveer 800 k. tot 3000 à… aroba gerealiseerd. — KOFFIJ. De vraag is flaauw en prij… heeft 50 b. sup. qual. afgedaan tot 7200; 108 b. tot 6200… b tot 5600 à 6700 per aroba. — HUIDEN. Gezouten ontbre… hebben eenige afdoening tot 220 à 240 reis per ℔ volgen… gehad. — *Vrachten* naar Engeland voor gez. Huiden 50… *selcours* op Londen 24 d.

BOMBAY, 28 Oct. KATOEN. Er was zoo weinig koo… ontvangst der telegr. berigten van Europa, dat eenige ho… gere prijzen ter markt kwamen, te meer daar de aanvoer … Er hadden alzoo eenige afdoeningen van Broach en Dh… rs. plaats en Sawgimed Dharwar tot 193 rs. zijnde 5 à 7… de eerste en 2 à 3 rs. voor de laatste. De omzet beliep … De uitvoer sedert 1°. Jan. naar Engeland, bedroeg 8… 383,856 b. in het vorige jaar zelfde periode. — LIJNZA… handel op de betere Eng. berigten, niettegenstaande … hooge prijzen; er werden 20,500 cwt. verkocht tot rs… in loco en op levering tot in Januarij. De markt slo… verwacht nog hoogere prijzen. — Van RAAPOLIE werd… tot rs. 6.12 afgedaan en de markt is stil, maar vast. De uitv… naar Engeland is 60,000 cwt. kleiner dan in A°. P°. … 140,000 dito. — WOL. Het saisoen is thans geopend, er… canoy afgedaan en de prijzen zijn rs. 5 à 10 lager dan op… het vorig saisoen, maar nog hoog in verhouding tot de n… geland. — KOFFIJ. Inf. Moka bedong rs. 15½. — Pe… rs. 2 à 4 hooger. — SALPETER kalm. — COCOSOLIE. V… phische berigten rs. 91 geldig bij zeer weinig aanvoer, ter… veel verwacht wordt. — *Vrachten* stil. Naar Londen Kat… £ 1.10. — *Wisselcours* op Londen 2/0½ d.

Graanmarkt.

AMSTERDAM, 22 November.

Tarwe ruim prijshoudend; 129 ℔ bonte Poolsche *f* … *f* 380 per 2400 kilo.

Rogge als voren; 118 ℔ Archangel *f* 242 partij; 122 ℔ … van boord.

Op levering Maart *f* 236; Mei *f* 236.

Andere opgave: Rogge op levering, vaste stemming… Mei *f* 236.

...st hooger betaald; 110 ℔ Deensche *f* 208; 113 ℔ jonge *f* 217.

...en Maandag aanstaande in publieke veiling aangeslagen 400 b. ...meel van Koningsbergen aangevoerd.

...*£* 62 Pool c. e Tarwe is in publieke veiling opgehouden van ...tot 124 ℔ voor *f* 340 tot 345.

...200 balen Stettin Tarwemeel is verkocht van *f* 18½ tot 23¼.

...oolzaad dadelijk *£* 1, op het voorjaar *£* ½ hooger, op het najaar ...lager; op 9 vat April *£* 79; Oct. *£* 71½; Nov. *£* 78.

...lijnzaad in een doen; 110 ℔ Meckelenburg *f* 340; 116 ℔ Odessa ...½.

...aapolie dadelijk iets flaauwer op levering vast; op 6 w. het Ned. ...42¼; vlieg. *f* 41; Mei *f* 42; Dec. *f* 40¾ à 41 à 40¾.

...ijnolie dadelijk en op levering iets lager afgegeven; 6 w. *f* 36¾; ...nd *f* 35½; Maart-April-Mei *f* 34 à ¼; Dec. *f* 35.

...ennepolie op 6/w. *f* 41¼; vlieg. *f* 40.

...aapkoeken de 1000 stuks *f* 90 à 95.

...ijnkoeken de 100 stuks *f* 13 à 15½.

Zeetijdingen.

BINNENGEKOMEN.

...EXEL, 21 Nov. *Ondine* (st.), Bordeaux. - *Lion* (st.), Londen. - ... (st.), dito. - *Anna Beerendina*, Kwint, dito. - *Vedra*, Philiskerk, ...erland. Wind Z. W.—W.

...LIE, 19 Nov. *Diana*, Fijn, St. Petersburg. - *Alida Pronk*, Schol... dito. - *Cornelia*, Teensma, dito. - *Afina Agatha*, de Boer, Riga. - ...te, Bodeewes, dito. - *Sicco*, Jonker, Memel. - *Geertruida Jacoba*, ...koe, Konb. - *Aukje*, Teensma, Dantzig. - *Jantina*, de Boer, Mal... - *Gezina Margaretha*, Stenger, Heringh. - *Monnickendam*, ...stman, Gothenb. - *Hercules*, Mooi, Christiania. - *Gem*, Jongersen, ... - *Remelia Johanna*, Schotema, Bergen. - *Elisabeth*, Pietersen, ...broeders, de Jonge, *Geertruida*, de Groot, *Catharina*, Nieting. ...beth *Hillechina*, Strootman, *Noordster*, Brouwer, *Jan Hero* ...je, *Elisabeth*, Duit, *Maria*, Grönwoldt, *Dolphijn*, Helmers, *Jonk*... *Elisabeth*, de Boer, allen Frederikstad. - *Zeestar*, Zoetelief, ...burg. - *Auguste*, Wullberg, ... n. Frankrijk, als bijlegger.

...ELLEVOET 21 Nov. *Gipsy* (st.), Londen. - *Bruiser* (st.), dito. - ...en *Charles*, Hopkins, Rochester. - *Elizabeth Young*, Dumeur, ...stle. - *Boomerang*, Young, Archangel. Wind W. Z. W.

...BRIELLE, 21 Nov. *Ary Scheffer* (st.), Havre. Wind Z. W.

...BROUWERSHAVEN, 21 Nov. *Stad Dordrecht* (st.), Londen.

UITGEZEILD.

...HELLEVOET, 21 Nov. *Honigbij*, van der Valk, Batavia via Brou...haven. - *Maasstroom* (st.), Hamburg.

...BRIELLE, 21 Nov. *Moselle* (st.), Londen. - *Eliza*, Philips, Newc.

VREEMDE HAVENS.

BINNENGEKOMEN.

...NEW-YORK, 4 Nov. *Emeline*, Dennison, Rott. —RIO-GRANDE, ...Sept. *Cath. Hermanna*, Visser, Antwerpen. — 25. *Dankbaarheid*, ..., Hamb. — 30. *Marchina*, Nepperus, Hamb. — 9 Oct. *Zwaan*, ...k, Cardiff. — PALERMO, 11 Nov. *Cornelia* (st.), Gibraltar, ...k n. Ancona. — LIVORNO, 13 Nov. *Triton*, Munnix, Amst. - ...tina, Kamminga, dito. — 14. *Jacob Jr.*, Bakker, Newcastle. — ...NETIE, 15 Nov. *Jacobus*, Lancker, Hammerf.— MOGADOR, 27 ... *Jane Morrell*, Renouff, Amst.—LONDEN, 20 Nov. *Dankbaarheid*, ..., Norrköping. - *Broedertrouw*, ..., Gron. - *Anna*, .., Dantz. - ...a, ..., Engelholm. — FALMOUTH, 16 Nov. *Alm*, Briggs, ...n. Schied. —DUNDEE, 19 Nov. *Doris*, Mellema, Koningsb. — ...ENTEWAN, 18 Nov. *Vr. Clara*, Don, St. Malo. - CHARLESTOWN, ...Nov. *Gefion*, Larsen, Amst. — SHIELDS, 19 Nov. *Jan Visser*, ...st, Havre. - *Joh. Paulina*, Wessels, Schiedam. - *Concordia*, Dijk, ...tw. - *Gesina*, Geyken, Amst. - *Cornelis*, Simons, Harlingen. — ...ARTLEPOOL, 19 Nov. *Anna Marg.*, Jensen, Amst. — CUXHA...EN, 19 Nov. *Nijverheid*, Koops, Hull.—BREMERHAVEN, 18 ... *Antje*, Drent, Steenwijk. - *Margaretha*, Bakker, Bergen. — ...EER, 15 Nov. *Hanna Wilhelmina*, de Boer, Amsterdam. - *Helena* ...*hanna*, Roozeboom, Groningen. — DANTZIG, 17 Nov. *Wilhelmina* ...*berdina*, Top, Arbroath. — PILLAU, 18 Nov. *Bouwina Mensinga*, ...Jonge, Hull. — BERGEN, 11 Nov. *Margaretha Elisa*, Meislahn, ...mst. — KOPENHAGEN, 18 Nov. *Wilhelmina*, Kolkman, Libau n. ...Maas.— FREDERICIA, 15 Nov. ..., Deen, Harlingen. — TON...NGEN, 16 Nov. *Erudte*, Brutt, Amst.

UITGEZEILD.

...RIO GRANDE, 10 Sept. *Fanny Sermes*, Kramer, Falmouth. — 28. ...*sina*, Doekes, Falm. — LISSABON, 8 Nov. *Hermanna*, Pijbes, Li...verpool. — MILFORD, 19 Nov. *Eclipse*, Doekzen, Bombay, Liverp., ...geëindigde reparatie. — CARDIFF, 18 Nov. *Macao*, v. Bargen, ... — SHIELDS, 19 Nov. *Ann*, ..., Nieuwed. - *Express*, ..., ...— SUNDERLAND, 16 Nov. *Refuge*, Sharp, Nieuwed. - *Fadre*, ...iliskerk, Amst. — 19. *Ann Sophie*, Schut, Amst. - *Bywater*, Dodds, ... — HAMBURG, 19 Nov. *Zeevaart*, Kars, P.-Cabello. — LEER, ...Nov. *Vr. Geertruida*, Pronk, Gron.— STETTIJN, 19 Nov. *Sieka*, ...enema, Antw. — STOLPMUNDE, 13 Nov. *Flora*, Ronna, Zwolle. - ...*lida Folkerts*, Mooi, dito.— BOLDERAA, 15 Nov. *St. Vitus*, Mid...del, Elseneur. - *Johanna Maria*, de Wall, dito. - *Vrije Vries*, Arrema, ...

GEPRAAID:

...Oct., op 6° 29′ NBr., en 22′ 7′ WL., *St. Catharina*, kapt. Valom, ...Rott. n. Rosario.

..., in het Kanaal, *Niessina Schuringa*, Stroobos, v. Dantzig n. ...lbourne.

Zeerampen.

...AMSTERDAM, 21 Nov. De Fransche brik *Condor*, kapt. A. Pro...Egean, van Antwerpen op avontuur, is den 14 dezer bij het Eijerland met man en muis verongelukt (zijnde dit het schip in ons N°. 318 gemeld.)

— Het Engelsche schip *Jane Archibald*, kapt. Purle, van Exmouth naar Hartlepool, is den 16den dezer bij 's Gravesande gestrand, doch het volk gered en te Scheveningen aangebragt (zijnde dit het schip, in ons N°. 319 gemeld.)

— Aangande het schip *Hendrika*, kapt. Engelsman, van Koningsbergen naar Harlingen, bij Frederikshaven gestrand (zie ons vorig nommer), wordt, volgens brief van Elseneur van 18 dezer, gemeld, dat het schip vol water is; de kapitein en twee man waren daarbij verdronken, doch de stuurman en twee man gered.

AMSTERDAM, 22 Nov. De Nederl. galjoot *Gesina Jantina*, kapt. Lohman, van Koningsbergen naar Rotterdam, is op zee gezonken, doch het volk gered en te Hull aangebragt.

— Het schip *Pax*, kapt. Dreijer, van Dieppe naar Newcastle, is volgens berigt van Texel van den 16 Nov., aldaar gestrand, doch men hoopte het schip weder af te brengen.

BRIELLE, 21 Nov. De stoomboot *Prins van Oranje* heeft heden de lading koper in ligters overgeladen, doch is in weerwil van alle pogingen met hoog water blijven zitten.

TEXEL, 20 Nov. De Nederlandsche schepen *Henriette*, kapt. Visser, van Stettijn, en *Hillechina Scholtens*, kapt. Scholtens, van Wismar komende, beiden naar Rotterdam bestemd, zijn alhier lek, met verlies van zeilen en verschansingen en andere zeeschade binnengeloopen.

— Het alhier van Sunderland gearriveerde schip *Artemas* heeft de groote steng en zeilen verloren.

HARLINGEN, 20 Nov. Heden arriveerde alhier het kofschip *Dolphijn*, kapt. Helmers, met hout van Frederikstad komende, hebbende de halve deklast over boord geworpen en eenig rondhout verloren.

— De kof *Augusta*, kapt. Kulberg, met haver van Stockholm naar Frankrijk, is hier zwaar lek, met gekapte mast en veel schade aan verschansing, binnengeloopen.

— Volgens telegram van Cuxhaven, is het kofschip *Maria*, kapt. Hendriks, van Newcastle op hier bestemd, aldaar met schade binnengeloopen.

MIDDELBURG, 20 Nov. Den 14den dezer is op het strand der gemeente Zoutelande aangespoeld eene visschersschuit, zonder nommer of naam, alleen op de achterboei gemerkt P. A. No. 58.

RIGA, 19 Nov. Het schip *Johanna Emilie*, van hier naar Havre, is gestrand.

LONDEN, 19 Nov. Het schip *Spirit of the North*, kapt. Wise, van Macao met thee herwaarts gedestineerd, is met schade te Singapore binnengeloopen, na gestooten te hebben; de lading was onbeschadigd gebleven.

NEW-YORK, 31 Oct. De schepen *Buo Fortuna*, van Porto-Rico naar Lissabon, en *Abner Stetson*, van Antwerpen alhier gearriveerd, zijn in aanzeiling gewreckt. Eerstgenoemde is diepgeladen gezonken en de laatste verloor klaiverboom en een gedeelte van het voortuig.

— 5 Nov. Het schip *Edouard*, kapt. Wieting, eergisteren alhier van Rotterdam gearriveerd, heeft verschansingen en zeilen verloren.

— Het schip *Salem* is op de reis van Quebek naar Belfast, en het schip *Good Fortuna* op de reis van Porto-Rico n. Lissabon gezonken.

SANTOS, 17 Oct. Het schip *Richelieu*, kapt. Cassan, van hier naar het Kanaal, is lek te St. Catharina binnengeloopen.

Carga-Lijsten.

AMSTERDAM.

SURINAME, *Anna Maria Henriëtte*, Gollards: 59 v. Suiker, U. Wilkens en Co.; 30 v. dito, Wed. van Hasselt en Co.; 94 v. dito, G. C. Bosch Reitz; 40 v. dito, Bunge en Co.; 30 v. dito, Eyken, Sluiters en van Santen; 53 v. dito, 15 st. Hout, 2 v. Koper, 1 v. Looi, 4 v. Confituren, Order.

ROTTERDAM.

LEITH, *Volunteer*, Cairns: 380 t. Gietijzer, 359 b. en z., 1 k., 22 p. en 531 v. Diversen, Order.

Rivier-Berigten.

RIJNHOOGTE.

ARNHEM, 21 Nov. 1.83 El + A. P. 8.78. Gew. 7 d.

KEULEN, 21 Nov. 8 v. 3 d. Keulsch (8 v. 1½ d. Rijnl.)

SCHEPEN IN LADING.

J. Hammer, *Mainz* N°. 3, n. Mainz. - J. M. Kimpel, *Harmonie* n. Mannheim. - G. v. IJwaarden, *Amsterdam*, n. Maastricht. - M. Greve, *Coeln* N°. 5, n. Keulen. - J. v. d. Pluim, *Vrouw Johanna*, n. Uedingen. - D. C. Heep, *Frankfort*, N°. 18, n. Frankfort en Bieberich, F. van Ophuisen, *Vrouw Maria*, n. Dusseldorp en Duisburg.

FONDSEN EN BEURZEN.

Prijs-Courant der Effecten.

AMSTERDAM, 22 November.		*Laagste Cours.*	*Hoogste Cours.*	*Gebleven Cours.*
AMSTERDAM.	Thesaurie .... 3½ %	87 ⅞	87 15/16	
	Nederl. Bank .... 4 "			
NEDERLAND.	Werkelijke Schuld ... 2½ "	63 13/16	63 15/16	63 13/16
	Dito dito. . 3 "	76 ½	76 ⅝	76 ½
	Dito dito... 4 "	99 ⅜	99 7/16	99 ⅜
	Oost.-Ind. Leening... 4 "			
	Amortisatie-Syndic... 3½ "			
	Handelmaats. op resc. 4½ "	140 ¼		
	Dito à contant. 4½ "			
	Dito Leening 1858 4 "			
	Aand. Holl. Spoorweg.....			
	Leening idem.. 4½ %			
	Idem idem.. 4 "	89		
	Rijn idem.. 4½ "			
	Dito 2de leen....... 4½ "	99 ⅞		
BELGIË.	Cert. Adm. Belg. Bank. 2½ "			
	Dito bij Rothschild.. 2½ "	54		
FRANKRIJK.	Certificaten......... 3 "			
SPANJE.	Obligatiën.......... 2 "	42 5/16	42 ⅜	42 5/16
	Dito .... 3 "			
	Dito Binnenl... 3 "	47 13/16	47 ⅞	47 ⅞
	Amortisable-Schuld	16 ⅞	17 ⅛	17
	Bewijzen Coupons........	6 ½		
PORTUGAL.	Obligatiën .... 3 %	46 5/16		
	Dito 1856/57/59/60 3 "	45 ⅜	45 7/16	
	Dito Uitgestelde.....			
RUSLAND.	Oblig. bij Hope & C°.. 5 %	101 ¾	101 ⅞	101 ⅞
	Dito dito 1828/29. 5 "	101		
	Cert. dito 1831/33. 5 "	80 ⅛		
	Dito dito 1840 ... 4 "	74 ¼		
	Orig. 2°-4° Leening. 4 "	74 ⅛		
	Dito Nieuwe... 4 "			
	Obl. 5de Serie..... 5 "	81 ⅝	81 ¾	81 ⅝
	Dito 1855 6de Serie 5 "	93 ¼	93 ⅜	93 ¼
	Dito Adm. te Hamb. 5 "			
	Dito te Londen.... 5 "			
	Dito dito....... 4½ "	90 ⅛		
	Dito dito 1860.... 4½ "	89 ⅞		
	Dito dito........ 3 "	59 ⅛		
	Inschrijv. in Assign.. 6 "			
	Certific. van dito.... 6 "			
	Spoorweg-Act. volgef.. 5 "	192 ¾	193 ½	193 ¼
	Dito Leening... 4 "			
	Hypotheek .... 4½ "			
POLEN.	Aandeelen 1835 fl. 500 ... *f*			
	Obligatiën .... 4 %	75 ⅝		
	Aand. Sp. Wars.-Bromberg..	71 ¼		
PRUISSEN.	Obligatiën......... 4½ "			
	Dito 1859...... 5 "			
	Aandeelen 1854..... 3½ "			
OOSTENRIJK.	Oblig. bij Goll & C°.. 5 "			
	Dito dito....... 4 "			
	Dito Metalliek.... 5 "	46 ¼	46 ⅜	46 5/16
	Dito dito....... 2½ "	24 ¼		
	Dito Rente Amst.. 5 "	69 3/16	69 ⅜	69 3/16
	Dito Nation. 1854. 5 "	55 1/16	55 ¼	55 3/16
	Weener Bank-Actiën.... *f*			
	Dito Aand. fl. 250 1839... "			
	Dito dito fl. 250 1854. 4 %	195 ½	196	
	Dito dito fl. 500 1860. 5 "			
	Fr. Oost. Spw. Obl. bij Hope 3 "	123		

Ecuador 1855 1 % 15⅛; Venez. 3 % 21¾, 15/16, 13/16; dito 1½ % 11 3/16, 5/16, ¼; Grenada 4¼ % 13 15/16; dito 2 % 19 15/16, 20; Mexico 3 % 26⅝; N.-Amer. Constr. Bonds 7 % 84¾; Galveston Spoorw. Stellen 22, ¼, 22; Griekenl. 1825 5 % 5⅞.

Cours van het Geld: Beleening 3; Prolong. 3; Disc. 3.

Aldus opgemaakt door het bestuur der Effecten-Societeit.

BOON HARTSINCK, *President.* **DE BEAUFORT,** *2de Secretaris.*

Hollandsche fondsen waren bij tragen handel een weinig flaauwer.

Van Spaansche waren 2 % vaster, de anderen daarentegen lager doch met weinig handel.

Overigens was de markt insgelijks over het algemeen flaauwer met eenigen handel in Oostenrijksche, die zich echter eerst op het sluiten bijna tot den vorigen cours herstelden.

Van Amerikaansche fondsen waren Venezuelas iets vaster, de anderen stil.

Oost. Cred. Loten 1858 *f* 103¼.

Cours van het geld bij de Ned. Bank: Disconto 3 %; Promessen 3½ %; Beleening op Effecten 3 %; op Goederen 3½ %.

LAATSTE PRIJZEN ten 5 ure.

Integr. 63 13/16; 2 % Spanje 42 5/16; 3 % Binnenl. Spanje *f* 6250 47⅞; 5 % Met. 46 5/16; 5 % Nation. 55 3/16.

Rescontre-dagen 28 November en 16 December.

Wissel-Coursen.

	Geld.	Papier.		Geld.	Papier.
Londen. 2/m.	*f*	*f* 11.82½	Hamburg. 2/m.	*f* 35 3/16	*f*
Idem... zigt.	" 11.87½	"	Idem..... zigt.	" 35 ½	"

Buitenlandsche Beurzen.

BEURS VAN PARIJS, 21 November.

3 % Rente cont.	70.05, 69.80	Idem idem op tijd....	511.25
Id. op ult°.....	70.20, 69.85, 69.90	Russ. Spw. cont.....	405.00
4½ % id. cont.	96.00, 95.90	Idem op tijd........	406.25
Idem op tijd...	96.25, 96.00	2 % Spanje........	42¾
Fr. bank.....	2930	3 % Binnenl.......	48⅛
Cred. Mob...	780, 770	Idem kleine stukken..	
Noorder Spw. cont...	986.25	3 % Buitenl.........	
Idem idem op tijd...	987.50	Idem 1852/57........	49½
Fr. Oost. Sp. cont...	510.00	Passive contant......	

De bank van Frankrijk heeft haar disconto 1 % verlaagd en kon zich, ten gevolge van particuliere verkoopen, evenwel niet souteneren. De rente sloot 15 cs. lager.

BEURS VAN LONDEN, 20 November.

3 % Cons. cont......	94⅛	3 % Rusland	60¼
Idem op 5 Dec.......	92⅝ à ¾	3 % Spanje op 29 Nov.	52⅜, ½, 52, ½
4½ % Braz. 1860.....	93, 92½	2 % Spanje op 29 Nov.	42⅞, 43
6 % Buen.-Ayr. op 29 Nov.	90½	Spanje Coup. Cert..	6⅞, 7, 6⅝, 6⅞
Buenos-Ayres deferred.	30½	6 % Turk. op 29 Nov..	82¼
4½ % Chili.........	86¼	Idem 1858..........	72⅛
1 % Ecuador........	15⅝	Idem op 29 Nov....	72, ½, 71⅞
3 % Mexico.........	28	Idem £ 100..........	73½
2 % Granada........	21	3 % Venez. op 29 Nov.	23¾, 24
4½ % Peru (Uribarren)	97, 96¼	4 % Holland.........	100½
3 % Peru op 29 Nov...	82	5 % Italië.........	68½, ⅜, ⅛
3 % Port. 1853 op 29 Nov.	47⅞	4½ % Belgie........	97½
3 % Port. 1856/57/59/60.	47½, ½	2½ % Holland	64⅞
Id. op 29 Nov........	46½		

Engelsche fondsen waren heden iets flaauwer met weinig handel.

Van vreemde effecten waren Buenos-Ayres, 3 % Peruanen en Turksche beter te plaatsen. Spaansche vast. Coup.-Certificaten sloten na onderscheidene fluctuatiën met veel handel slechts ⅛ lager, nadat zij reeds ⅜ gedaald waren, op het berigt dat, volgens de *Correspondencia* van Madrid, bij de regering niet het minste voornemen bestaat om die Certificaten te erkennen.

Venezuelas waren zeer aangeboden en ¼ lager.

De op 1 Dec. eerstkomende halfjarige interest-coupons der 4½ % Russische leening 1860 is ter betaling aangekondigd.

De Mexicaansche dollars met de laatste mail aangebragt zijn eerst heden verkocht tot 4/11⅝ d., zijnde ¼ d. hooger.

Ruslands Financiën.

Aan een schrijven uit St. Petersburg 14 November ll. ontleenen wij, dat het jaarlijksch verslag van den minister van financiën over het jaar 1860 gereed is en eerstdaags officieel zal worden bekend gemaakt, doch waaromtrent uit goede bron thans reeds de volgende bijzonderheden betreffende de buitenlandsche schuld worden medegedeeld.

De buitenlandsche Russische staatsschuld bestaat op 1°. Januarij 1861 uit:

5 %	Holl. Leeningen (fl. 40,567,000) aflosbaar in z. r.	22,540,000
5 "	andere buitenl. leeningen " " "	14,981,000
4½ "	Engelsche leening (£ 9,500,000) " " "	61,100,000
4 "	" " " " "	42,050,000
3 "	" " (£ 7,000,000) " " "	44,800,000
5 "	niet aflosbare leeningen "	168,126,700
	Totaal z. r.	353,597,700

Op 31 Dec. 1859 bedroeg de buitenlandsche schuld in het geheel zr. 328,395,130. In den loop van 1860 is die schuld echter vermeerderd met de te Londen gesloten leening van £ 5,000,000, of 32½ millioen zr., zoodat in het begin van 1861 het totaal daarvan zr. 360,895,130 beliep.

Daarvan is echter af te trekken de in 1860 plaats gehad hebbende amortisatiën, als:

van de Hollandsche leeningen (*f* 2,354,000) zr.	1,307,700
van andere buitenl. leeningen à 5 pCt. "	1,997,000
van de 4½ pCts. Eng. leeningen (£ 110,000) "	715,000
van de 4 pCts. leeningen "	2,116,000
te zamen zr.	6,135,700

Trekt men deze som van bovenstaand totaal af, dan verkrijgt men op het einde van 1860 eene gezamenlijke staatsschuld van z. r. 354,759,430, terwijl volgens het berigt van den minister deze slechts zr. 353,597,700 zoude zijn, waaruit eene verdere vermindering van staatsschuld van zr. 1,161,730 blijkt, die *niet* door amortisatie werd te weeg gebragt.

Om dit verschijnsel te verklaren, zegt de schrijver, dat iemand het geduld heeft gehad, vroegere verslagen van den minister te herzien, en daarbij rekenfouten ontdekt heeft, die min of meer dat bedrag nabijkomen, hetgeen door hem *de guide droit* ter kennis is gebragt. Daarmede is het echter nog niet gezegd, dat personen, die welligt de verslagen der Russische financiën nog naauwkeurig willen herzien, niet nog andere fouten zullen ontdekken.

Hierbij behoort nog gevoegd te worden, dat Rusland aan de buitenlandsche houders jaarlijksch z.r. 15,057,885 aan interesten en z.r. 6,135,700 aan amortisatie moet uitbetalen, waarbij natuurlijk interest en amortisatiën op de in het buitenland geplaatste binnenlandsche schuldvordering niet gerekend zijn.

BUITENLAND.

(Vervolg.)

PARIJS, 20 Nov. Uit Constantinopel wordt gemeld, dat de sultan aan zijne ministers heeft geschreven, dat de reorganisatie van het bestuur veel te langzaam ging en dat de toestand zijns rijks niet was verbeterd; hij wenschte te weten wat daarvan de reden was. De toon van dezen brief moet zeer gestreng geweest zijn, waaruit men de opmerking maakt, dat, zoo er niet spoedig eenige verandering wordt gemaakt, een ontslag der ministers zeer waarschijnlijk is.

— De berigten uit Montenegro melden, dat de stand van zaken aldaar zeer ernstig wordt. Vorst Nicolaas kan niet langer neutraal blijven ten opzigte van Turkije; zijne kroon en misschien zijn leven zoude er mede gemoeid zijn, indien hij zich langer tegen den wensch zijner onderdanen verzette en men zegt, dat reeds 5000 Montenegrijnen de Turksche grenzen zijn overgetrokken.

WEENEN, 19 Nov. Ruchdi-Mehemed-pacha, die, op zijn terugreis uit Frankrijk naar Constantinopel, zich een paar dagen hier heeft opgehouden, zet heden zijne reis derwaarts voort. Te onregte heeft men hem minister van oorlog genoemd, zijnde hij slechts generaal in Turksche dienst en ook met geenerlei staatkundige zending belast. De Turksche minister van oorlog, Rustem-pacha, heeft Constantinopel niet verlaten.

— Voor een paar dagen is te Pesth het stoffelijk overschot van den dichter Sarosy ter aarde besteld. Eene zeer talrijke volksmenigte nam aan deze pletigheid deel. Tot aan het gebouw van het nationaal theater werd de met een lauwerkrans gesierde lijkkist door 40 fakkeldragers vergezeld. Op het graf werden lijkredenen uitgesproken door den gereformeerden en den Luterschen super-intendent.

BINNENLAND.

(Vervolg.)

Staten-Generaal.

Zitting van Vrijdag 22 November.

In de zitting van heden zijn achtereenvolgens *aangenomen*.

1°. Het wetsontwerp tot verhooging der begrooting voor het fonds, voortspruitende uit koopprijzen van domeinen voor het dienstjaar 1860.

2°. De conclusie op het verslag nopens de algemeene rekenkamer over 1860. De conclusie strekte om dit verslag voor kennisgeving aan te nemen, en in afschrift aan de betrokken Ministers te verzenden.

3°. De conclusie op de inlichtingen op het verslag der commissie uit de Kamer wegens het regeringsverslag omtrent den staat der hooge, middelbare en lagere scholen over 1858/59. De conclusie strekte om het stuk voor kennisgeving aan te nemen.

4°. De conclusie op het verslag omtrent de uitvoering der wet tot regeling van het muntwezen in Nederlandsch Indië, over het jaar 1860. De conclusie strekt om het verslag te doen drukken en ronddeelen. en bij afschrift te verzenden aan den Minister van Koloniën.

5°. de conclusie op de inlichtingen op het adres van T. Dirks Wiersma en anderen, te Wetzens, wegens lotingen bij de nationale militie te Oostdongeradeel. De conclusie strekte om de inlichtingen voor kennisgeving aan te nemen, het verslag te doen drukken en ronddeelen, met verzending van een afschrift aan den Minister van Binnenlandsche Zaken.

AMSTERDAM, 22 November.

De Minister van Oorlog heeft bij aanschrijving van den 19den Nov. 1861 bepaald, dat de verhoogde premie van *f* 100, bij het aannemen van vrijwilligers voor het reg. rijdende artillerie wordt ingetrokken.

De heeren J. en A. Montijn, te Oudewater, hebben concessie gevraagd voor eene stoomboot dienst van Utrecht op Rotterdam vice versa, voor vrachtgoederen en reizigers, langs den Rijn tot Jutphaas en van daar door den IJssel tot Rotterdam.

Men verneemt, dat zijne Hoogwaardigheid, mgr. G. P. Wilmer, bisschop van Haarlem, zich aanstaanden Zondag naar Rotterdam begeeft en daar de week zal doorbrengen met in de parochiekerken dier stad het H. Sacrament des Vormsels toe te dienen. (*Tijd N. H. Ct.*)

Stadsnieuws.

Met leedwezen vermelden wij het overlijden van onzen stadgenoot, den bekwamen componist, den heer C. A. Bertelsmann, in den ouderdom van 48 jaren.

* 's GRAVENHAGE, 22 Nov. Z. M. de Koning en H. M. de Koningin hebben gisteren avond de voorstelling in den Franschen schouwburg met HDs. tegenwoordigheid vereerd, alwaar door het tooneelgezelschap, onder directie van den heer Montrose, *Le gentilhomme pauvre* en *L'école des agneaux* werd opgevoerd. HH. MM. werden bij hun binnentreden door het talrijk en aanzienlijk publiek met luide bijvalsbetuigingen begroet, terwijl het orchest fanfares en het Nederlandsch volkslied aanhieven. De voorstelling zelve heeft in het algemeen zeer voldaan.

— H. M. de Koningin-Weduwe is heden namiddag per extra trein van Soestdijk op haar buitenverblijf aan den Scheveningschen straatweg teruggekeerd, ten einde het wintersaisoen aldaar door te brengen. De leden van het Russische gezantschap bevonden zich aan het station.

* HELDER, 21 Nov. Het maken van een bomvrij gebouw in het fort *Erfprins*, te Helder, is, bij herbesteding, aangenomen door den heer Arie Seret Jzn., wonende te Sliedrecht, voor de som van *f* 107,500.

LEIDEN, 21 Nov. De publieke openingsrede voor den cursus: „over de voortbrengselen van den Indischen plantengroei en den landbouw in die gewesten", in verband met de gesteldheid der verschillende landen en volken van den Archipel, blijft bepaald op Donderdag den 28sten dezer, des namiddags te twee ure, in de gehoorzaal van het scheikundig Laboratorium.

Een programma van dezen geheel nieuwen tak van onderwijs, aan onze hoogeschool, die door het organiek besluit van 1815 niet werd voorgeschreven, zal eerlang worden bekend gemaakt. (*L. Ct.*)

VLAARDINGEN, 20 Nov. In de laatste dagen zijn alhier teruggekomen 42 buizen van de haringvisscherij, aanbrengende van 3 tot 22 last. Gisteren is, met uitzondering van het bij Texel verongelukte, het laatste onzer haringschepen gearriveerd.

's HERTOGENBOSCH, 19 Nov. Heden werd alhier gehouden eene algemeene ressortale vergadering van de Israëlietische kerkbesturen in deze provincie. Van de twintig gemeenten waren er slechts twaalf vertegenwoordigd. Na langdurige deliberatiën werd door de vergadering uit haar midden eene commissie van drie leden benoemd tot het ontwerpen van een concept-reglement, eensluidend voor alle gemeenten in deze provincie, en hetwelk binnen twee maanden aan de verschillende kerkbesturen ter goedkeuring moet opgezonden worden.

† BREDA, 22 Nov. Den 20sten dezer is van hier vertrokken de officier van gezondheid B. G. van der Hegge Zijnen en twee kadets; den 21sten de eerste luitenant L. J. M. Glasius en 3 kadets der koninklijke militaire akademie, om getuigenis voor den krijgsraad te Bosch af te leggen, in de bewuste zaak van den kadet P., die een zijner makkers door drift eene verwonding had toegebragt.

— De paarden van den ridmeester de Vremery zijn alhier gearriveerd, terwijl de aankomst van den eersten luitenant Teding van Berkhout nog eenige dagen is uitgesteld, wegens eene kleine ongesteldheid; beide heeren zijn onlangs benoemd bij de koninklijke militaire akademie.

* MEPPEL, 21 Nov. Bij de op gisteren alhier plaats gehad hebbende verkiezing van twee leden voor de kamer van koophandel en fabrieken, is verkozen geworden de heer Mr. E. Roelink, terwijl eene herstemming moet plaats hebben tusschen de heeren E. J. Keus en J. L. Fijnvandraat.

HARLINGEN, 20 Nov. Met zekerheid kan berigt worden, dat in het midden der volgende maand eene eerste aanbesteding voor den aanleg van den spoorweg van hier naar Leeuwarden zal plaats hebben.

LAATSTE BERIGTEN.

PARIJS, 21 November.

2 *ure*. De Fransche bank heeft het disconto van 6 op 5 pCt. verminderd.

3 pCt. Rente 70.10 Mobiliers 780.

TURIJN, 20 November.

Generaal Cialdini heeft Turijn nog niet verlaten; de heer Miglietti is van Napels en Sicilië teruggekeerd.

Uit Verona wordt berigt, dat een gedeelte der Oostenrijksche troepen, die in Italië in garnizoen liggen, verlof heeft gekregen. Bij iedere compagnie worden daartoe 40 man uitgekozen.

— Na bij Pietragalla verslagen te zijn, hebben de roovers de vlugt genomen in het gebergte en de bosschen rondom het meer Pisole. Er is eene oproerige proclamatie uitgevaardigd, geteekend „Langlais" commandant der koninklijke troepen in de provincie Basilicata.

Het besluit aangaande de ligting is te Catanzaro met geestdrift opgenomend.

Rente 69.30.

(*Reeds gisteren avond in een gedeelte onzer oplaag als telegram medegedeeld.*)

PARIJS, 21 November.

Heden werd in de Madeleine eene plegtige lijkdienst gevierd, wegens het overlijden van den koning van Portugal. De keizer, prins en prinses Napoleon, hadden zich daarbij doen vertegenwoordigen.

LONDEN, 21 November.

De stoomboot *Nashville* (*zie in ons vorig nommer de telegram uit Southampton*) had de blokkade van Charleston verbroken, aan boord hebbende de zuidelijke commissarissen de heeren Mason en Slidell. Deze commissarissen zijn echter niet te Southampton aangekomen.

BERN, 20 November.

Het heden aan den bondsraad ingediende rapport der eedgenootschappelijke commissarissen bevestigt, in weêrwil dat eenige ooggetuigen thans zwak van geheugen schenen te zijn, ten stelligste, dat er eene gebiedsschending in het Dappendal heeft plaats gehad.

BRUSSEL, 21 November (*'s avonds*).

De kamer der vertegenwoordigers heeft heden de algemeene discussiën over het ontwerp-adres van antwoord op de troonrede voortgezet. De geheele zitting was gewijd aan de daarmede in verband gebragte erkenning van het koningrijk Italië, welke door onderscheidene leden der regterzijde, met namen de heeren Nothomb, Dechecker en Vilain XIIII, werd afgekeurd, terwijl daarentegen de heer Orts en de minister van buitenlandsche zaken Rogier de gedragingen der regering ten dezen opzigte verklaarden en verdedigden. Laatstgenoemde deed daarbij o. a. uitkomen de groote verpligting, welke Belgie jegens Frankrijk en Engeland heeft, aan de hulp van welke mogendheden het zijn bestaan als zelfstandige natie had te danken.

SCHIEDAM, Heden 22 November.

MOUTWIJN *f* 12.75. — JENEVER *f* 18.25; Amst. proef *f* 19.50.

ROTTERDAM, Heden 22 November.

VRUCHTEN. Uit de eerste hand afgedaan eene lading Patras Krenten per *Vlijt*, tot geheimen prijs, en van TABAK, 30 en 25 vn. Maryland per *Helena*, 33 en 26 vn. dito per *Isabella*, 24 vn. dito per *Ellen Steward* en 25 vn. dito per *Macleod*.

LONDEN, 21 November.

THEE. In de heden gehouden veiling zijn 18,729 k. den hamer gepasseerd, waarvan er 5945 k. verkocht werden. Het artikel verkeert in eene flaauwe stemming. — KOFFIJ vaster. — SUIKER. Eene lading Havanna N°. 10½ is tot 26/6 afgedaan. — LIJNOLIE 35/6 à 35/9.

Aan de VEEMARKT van heden werden aangeboden: 1830 Runderen, 4020 Schapen, 190 Kalveren en 290 Varkens. Voor Runderen werd 5/-, Kalveren 5/6, Schapen 5/- en Varkens 5/6 per steen betaald.

— TALK. De markt is flaauw met verkoopers en koopers; in loco 51/6; Jan.-Maart 52/3; Nov. 51/6; Dec. 51/6; April-Junij 51/6. Heden werden er afgeleverd 460 vaten en aangevoerd 1525 vaten. — INDIGO vast. — Schotsch Giet-IJZER 49/4½ à 49/6. — Fijn ZILVER 61⅛ d.

LIVERPOOL, 21 November.

KATOEN gedrukt en lager. Er werden heden afgedaan 3000 balen.

DUNDEE, 21 November.

VLAS met vrij grooten aanvoer en houders vast.

BERLIJN, 21 November.

ROGGE, per Nov.-Dec. th. 53¼; per Dec.- Januarij th. 53⅝. — RAAPOLIE per November-December th. 12¾; per Dec.-Jan. th. 12¾.

HAVRE, 20 November.

KATOEN. Op de flaauwere berigten van Liverpool was de markt hier heden nog kalmer. De prijzen zijn echter onveranderd met eene afdoening van 323 balen. — KOFFIJ. De omzet bepaalde zich voor kleine behoefte tot hooge prijzen, aangezien de voorraad voor het oogenblik beperkt is. — HUIDEN. In afwachting van de groote veiling is het artikel kalmer. Men heeft echter nog afgedaan 494 B.-A. drooge tot fr. 105 en 370 gez. tot fr. 72.50.

PARTICULIERE Telegrammen.

PARIJS, Heden 22 November.

Eene dépêche uit Madrid meldt, dat het handelstractaat met Marokko onderteekend is.

LONDEN, Heden 22 November.

(*Reuters office.*) Het mailstoomschip *Glasgow* is aangekomen met berigten uit New-York van 8 dezer. Wissel op Londen 107¼ à 107½. Fondsen vaster; Illinois 62¾. Katoen vast en rijzend; men noteert middling à 24 c. Meel stil, Tarwe gevraagd voor uitvoer. Mais hooger. Koffij en Suiker stil.

RAGUSA, Heden 22 November.

Twee duizend Montenegrijnen hebben het dorp Kitassim in brand gestoken en al het vee ontroofd. Op den terugtogt vonden zij den weg door de Turksche troepen versperd, door welke zij zoo hevig werden aangevallen, dat zij niet slechts al het vee weder verloren, maar ook het verlies van 300 man te betreuren hadden.

NEW-YORK, 8 November.

(*Reuters office.*) Volgens een gerucht, heeft de vloot der Unie Port Royal gebombardeerd, en hebben de Zuidelijken het vuur met kracht beantwoord. Eene andere dépêche verzekert, dat Port Royal op het punt is zich te onderwerpen. Belangrijke bewegingen, die aan den beneden Potomac plaats hebben, toonen aan, dat de Zuidelijken aanzienlijke versterkingen zenden naar de bedreigde punten op de Zuidkust. Men verzekert, dat generaal Beauregard het commando over het leger van den Potomac herft neergelegd, ten einde dat over het leger van Zuid-Carolina op zich te nemen. 3500 man bondstroepen zijn van Cairo vertrokken en te Delmonte ontscheept; zij vielen de Zuidelijken aan, aan wie zij kanonnen, paarden en kamp-equipement ontnamen. De Zuidelijken zijn de rivier te Columbus overgetrokken en vielen op hunne beurt de bondstroepen in den rug aan. Deze trachtten naar hunne schepen terug te keeren en zijn na een ernstig gevecht teruggetrokken. Aan weerszijden zijn groote verliezen geleden. Er loopt een gerucht, volgens hetwelk de president Jefferson Davis van zijne functiën zal worden ontheven. In Maryland is eene groote meerderheid voor de Unie.

LONDEN, Heden 22 October.

THEE, INDIGO vast. — KOFFIJ, Native 62/6 à 68/6. — SUIKER, RIJST, GRANEN stil. — PATENTOLIE 47/- — RAAPOLIE 48/-.

LIVERPOOL, Heden 22 November.

(*Voorloopige opgave*).

KATOEN, Omzet 5000 balen onveranderd.

BERLIJN, Heden 22 November.

ROGGE per Nov. th. 53; per voorjaar th. 52¼. — RAAPOLIE per Nov. th. 12¾; per voorj. th. 13 5/24.

TEXEL, Heden 22 November.

BINNENGEK. *Graaf van Rechteren* (st.), *Min. Thorbecke* (st.), beiden Hull. — UITGEZ. *Magnet* (st.), Londen. Wind Z. W.

ROTTERDAM, Heden 22 Nov. Ned. Werk. Schuld 2½ % 63⅞; Spanje Bewijzen Coup. 6½; Rusl. Oblig. bij Hope en C°. 1860 4½ % 89⅞; Oost. Obl. Met. 5 % 46⅛; dito Nation. 1854 5 % 55; Venez. Obl. 3 % 21⅝; dito 1½ % 11 3/16.

PARIJS, Heden 22 Nov. 3 % Fransche Rente 69.95; Cred. Mob. 772; Fransch Oost. Spoorw. 512; Russ. Spoorw. 406; 5 % Italië 69.10.

LONDEN, Heden 22 Nov. 3 % Consols 92½ à ⅝; 3 % Mexico 27¾ à 28; 3 % Venez. 22¾ à 22¼; 1½ % dito 11¼ à ¾; 2 % Spanje 42½ à 43; Coup. Certific. 6⅛ à ⅜; Amortis. 16¾ à 17¼; Ill. Spoorw. Aand. 59¾ à 60¼.

ANTWERPEN, Heden 22 Nov. (1½ u.) 4½ % Belgie 99⅞; Oost. Cred.-Act. 347; 5 % Metall. 48⅛; idem Nation. 58⅛; 3 % Binnenl. Sp. 47¼; 2 % Spanje 41¾.

WEENEN, Heden 22 Nov. 5 % Metall. 67.50; 5 % Nat. 81; Oost. Cred.-Act. 182.70; Bank-Act. 751; Wissel Londen 3/m. 139.

(*2de dépêche.*) Nation. 80.90; 5 % Met. 67.50; Aandeelen 1854, fl. 250 88.50; dito 1860, fl. 500 82.80; Bank-Act. 751; Cred.-Act. 182.50; Wissel op Londen 138.80.

BERLIJN, Heden 22 Nov. 5 % Nat. 58½; idem Met. 48⅛; Cred.-Act. 64⅝.

(*2de dépêche.*) 5 % Pruissen 107⅞; Nat. 58⅜; Metall. 48⅜; 5 % Russen, 5de Serie 86½; dito 6de Serie 98⅞; Cred.-Act. 64¼; 4 % Poln. Sch. 80⅛.

FRANKFORT, Heden 22 Nov. 5 % Met. 47½; idem Nation. 56⅞; Oost. Cred.-Act. 151½ à 151¼; idem Bank-Act. 632; Wissel Amst. 99⅛; idem Weenen 84⅜.

(*2de dépêche.*) 5 % Met. 47¾; dito Nat. 57; Bank-Act. 630; Cred.-Act. 151½; 3 % Spanje 47⅜; 1¾ % dito 41⅜; Oost. Aand. 1858, fl. 100, 102⅛; idem 1860, fl. 500, 60; Wissel Weenen kort 84¼; dito Amst. kort 99.

Slotprijzen.

PARIJS, Heden 22 November.

Rente 4½ % per Ult°.	96.00	Spanje Binnenl. 3 %	[illegible]
" 3 " " "	70.05	Idem 2 "	[illegible]
Frans. Cred. Mobilier..	778	Sp. Amort.	[illegible]
Fr. Oost. Spoorw. Aand.	512	Sp. Cred. Guilhou....	
Russ. Spoorw. Aand...	410	Disconto............	5

BRUSSEL, Heden 22 November.

5 % Metalliek...... 48¼ | Oost. Cred.-Act....... 347.50

MADRID, 21 November.

3 % Binnenl. Spanje.... [illegible] | 3 % Spanje........ 43.40

Weêrkundige Waarnemingen
van 22 November, ten 8 ure voormiddags.

NAMEN der PLAATSEN.	Barometer afwijking.	Wind. Rigting.	Wind. Kracht.	Temperatuur. Cels.	Toestand der lucht.	Toestand der zee.
	millimètres.					
Groningen . .	— 9.5	W.Z.W.	9	+ 7.5	—	—
Helder . . .	— 9.1	W.Z.W.	17	+ 9.4	—	—
Maastricht. .	— 4.5	W.Z.W.	2	+ 7.8	—	—
Vlissingen . .	— 5.9	W.Z.W.	10	+ 8.9	—	—
W.Hartlepool.	— 5.2	Z.W.	—	+ 11.7	bewolkt.	slecht wat.
Portsmouth .	— 2.5	W.	—	+ 9.4	mist.	gewoon.
Plymouth . .	— 3.5	W.	1)	+ 9.4	2)	—
Yarmouth . .	— 2.0	W.	—	+ 7.8	bewolkt.	—
Havre . . .	— 5.4	W.Z.W.	15	+ 9.1	"	holle zee.
Brest . . .	— 2.8	Z.W.	5	+ 11.8	3)	"
Parijs . . .	— 2.2	Z.W.	5	+ 7.0	betrokken.	—

Grootste verschil in barometer-afwijking: In Nederland 5.0; in het geheel 7.5 mm.

1) Matige bries. 2) Mist, regen. 3) Dikke mist, regen.

Burgerlijke Stand te Amsterdam.

BEVALLINGEN, INGESCHREVEN 20 NOVEMBER 1861.

N°.	NAMEN.	Gesl.		Dat. d. geb.
1	J. M. Remmers, geb. Jouin.	m.	v.	19 Nov.
2	J. C. Woerst, geb. Schroeder.	m.		19 "
3	F. W. L. van Hoorn, geb. Gross.		v.	19 "
4	C. S. Willems, geb. Oostmeijer.		v.	18 "
5	M. Cramer, geb. Nuveen.		2v.	18 "

OVERLEDEN, INGESCHREVEN 20 NOVEMBER 1861.

Dat.	NAAM.	Gesl.		St.	Oud.	Betrekkingen.
18	H. Schone.	m.		O.	20	
"	A. van Dokkum.	m.		"	54	
19	K. A. Lignian.	m.		"	3/w.	
"	E. F. Smit.	m.		H.	50	met W. Mustert.
"	J. Besther.	m.		"	42	" J. M. de Boer.
"	F. C. Jansen.		v.	"	40	" H. H. Reesse.
20	F. J. Hock.	m.		O.	16/m	
18	Een levenloozen zoon van J. P. Jaquet en R. J. Spruijt.					

ADVERTENTIËN.

VIJFTIGJARIGE ECHTVEREENIGING:

Dr. JACOB KRUYFF

en

WILHELMINA SUSANNA SCHOTT.

Delfshaven, 20 November 1861. (4983)

(4984) Getrouwd:

S. P. HERINGA,

Theol. Doctor en Predikant te *Zuid-Scharwoude*, en

JACOBA HULST.

Oosterblokker, 20 November 1861.

(4987) Heden beviel door Gods goedheid van eene welgeschapen Dochter, ANNA MARIA NICKEL, geliefde Echtgenoote van

Amsterdam, 22 November 1861. J. W. GROOTEGOED.

Eenige kennisgeving.

(4985) *Terborg*, den 17den November 1861, des morgens om half vijf ure, overleed Vrouwe MARIA DIDERICA HERMINA BECKING, Weduwe van den We.-Edel Geboren Heer JOHAN JOSEPH SILVESTER VON RAESFELD, in den ouderdom van 75 jaren, tot diepe droefheid van haren eenigen Zoon en Schoon-Dochter.

B. W. J. VON RAESFELD,

M. G. H. A. H. VON RAESFELD, OPFERGELT.

(4986) Heden namiddag ten 7 ure, overleed tot mijne diepe droefheid, na eene genoegelijke Echtvereeniging van slechts 3½ jaar, ten gevolge van een lang en geduldig lijden, mijne hartelijk geliefde Echtgenoot AALTJE ZIJP, in den ouderdom van 23 jaren en 4 maanden.

Twisk, 18 November 1861. JACOB LAAN.

Strekkende deze tot algemeene en bijzondere kennisgeving aan Familie, Vrienden en Bekenden.

KOSTELOOS,
ingevolge beschikking der Arrondissements-Regtbank te Amsterdam, dd. 13 September 1861.

Bij een geregistreerd exploit van den ondergeteekende, Deurwaarder bij de Arrondissements-Regtbank te Amsterdam, den 20sten November 1861, op de wijze bij de Wet bepaald, gedaan, is, ten verzoeke van **JOHANNA OTTEN**, verlaten Huisvrouw van **JAN DE HOOG**, werkster, thans woonachtig in de Heintjehoeksteeg, N°. 349, te Amsterdam, ten deze domicilie kiezende ten kantore van den in deze voor haar occuperenden Procureur JACQUES VAN PRAAG, aan den Oudenzijds Achterburgwal bij de Oudemannenhuispoort, B N°. 262, te Amsterdam,

GEDAGVAARD,

voornoemden JAN DE HOOG, laatst verblijf houdende te Amsterdam, doch wiens tegenwoordige woon- of verblijfplaats is onbekend, om bij voorafgestelden Procureur te verschijnen ter Teregtzitting van de Eerste Kamer van de Arrondissements-Regtbank te Amsterdam, van Dingsdag den Acht en Twintigsten Januarij 1862, des voormiddags te Elf ure, gehouden wordende in een der localen van het Paleis van Justitie, aan de Prinsengracht bij de Leidschegracht te Amsterdam, ten einde aldaar te hooren eisch doen en concluderen, dat het der Regtbank moge behagen, bij vonnis in het eerste ressort, te verklaren **vernietigd** en **ontbonden** het huwelijk, tusschen partijen op den Vijfden Maart 1851 te Amsterdam voltrokken, met al de wettelijke gevolgen en aankleven van dien, ter zake van kwaadwillige verlating door den Gedaagde jegens de Eischeresse gepleegd, en met veroordeeling van den Gedaagde in de kosten van het geding.

En subordinaat, dat het der Regtbank behage, voor en aleer ten principale regt te doen, de Eischeresse te admitteren om de kwaadwillige verlating voormeld, door alle middelen regtens, zelfs door getuigen te bewijzen, in dat geval met reserve van kosten tot de eindbeslissing.

Geschiedende hiervan deze aankondiging ter voldoening aan de Wet.

(4981) L. H. VAN LIESHOUT.

KOSTELOOS,
ingevolge beschikking dezer Regtbank, dd. 18 Jan. 1861.

Geregtelijke Aankondiging.

Uit een behoorlijk geregistreerd vonnis door de Arrondissements-Regtbank te Amsterdam, Eerste Kamer, in dato den vierden November 1861 en zestig, gewezen tusschen **ANNA MARGARETHA BOEG**, wonende te Amsterdam, in de Konijnenstraat, als Eischeresse, en **CORNELIS BOUTEN SULJTHOF**, wiens woon- of verblijfplaats is onbekend, als gedaagde, blijkt dat het tusschen partijen op den dertienden Augustus 1800 vijf en veertig, binnen deze stad voltrokken HUWELIJK, is verklaard te zijn **ontbonden** door ECHTSCHEIDING.

Geschiedende hiervan aankondiging ter voldoening aan de voorschriften der Wet.

Voor Extract deugdelijk verklaard door mij Ondergeteekende Procureur bij voormelde Regtbank, als zoodanig voor de Eischeresse hebbende geoccupeerd.

(4982) **J. VAN PRAAG**, *Procureur*.

NEDERLANDSCHE

HANDEL-MAATSCHAPPIJ.

Veiling te ROTTERDAM op Dingsdag 3 December 1861, van Ca. **400,000** Ned. ₰ **KOPER IN KOEKEN (TOUGH CAKE)**, afkomstig uit versmolten oude Indische Duiten.

Volgens verklaring van het Munt-Collegie is door genomen proeven voldingend bewezen, dat dit Koper van eene zeer goede hoedanigheid is en dat het de vereischten bezit om zonder eenig bezwaar verder behoorlijk te worden verwerkt.

Monsters zijn op aanvrage te Amsterdam en Rotterdam verkrijgbaar en zullen tot den in Veiling te bedingen prijs worden verrekend.

De Directie geeft de verzekering, dat gedurende de drie eerste maanden na deze Veiling geen ander Koper door haar zal worden aan de markt gebragt en dat de alsdan eerstvolgende Inschrijving of Veiling niet meer dan 500,000 Ned. ₰ zal beloopen.

Amsterdam, 13 November 1861. (4846)

G. J. KOOPMAN, Th. REICHELT en W. C. DE BOSSON, zullen op Maandag den 25sten November 1861, des middags ten 12 ure, in het Lokaal Vereeniging, in de Warmoesstraat, te Amsterdam, presenteren te **verkoopen:** Extra mooije nieuw aangekomen Greenen en Vuren Riga, Windau, Danzig en Narva **KROONBALKEN** en **SPARREN**, Wijburg, Riga en Memelsche **PLATEN** en **DEELEN**, Kroon- en Eerste soort Dramsche en Bijhavensche Noordsche **BALKEN**, Osterriïsoersche **JUFFERS**, Paal-**ELLENS** en Eikenhout; Kolders, Battingplaten en Deelen; een Partijtje Rhijnsche Vlot-**DENNEN** en Eiken **PAALHOUTEN.** Liggende in de Oude Schans, achter Marken, op de Wallen en in de Loodsen, volgens Notitiën, te bekomen bij ALTIUS & C°. (4989)

G. W. WESSELING en H. M. WESSELING zullen op Maandag den 25sten November 1861, des namiddags ten half drie ure, te Amsterdam, in de Witte Zwaan, op den Nieuwendijk, presenteren te verkoopen: Eene extra mooije nieuw aangevoerde partij Greenen en Vuren **Dramsche, Frederikstadsche, Byhavensche, Riga** en **Narva Balken; Noordsche Spieren** en **Sparhouten; Jacobstadsche, Riga, Dantziger** en Noordsche Deelen en Platen; Narva Sparren, Battings, Juffers, Ellens, Colters, Eikenhout, Essen Handspaken en andere HOUTWAREN. Liggende in den Binnenkant en op den wal. (4958)

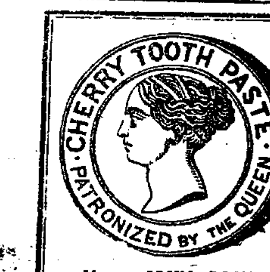

PÂTE DE CERISES,

POUR LES DENTS.

La meilleure marché et la meilleure préparation pour les dents.

Seuls propriétaires,

JOHN GOSNELL & CO.,

à Londres.

Messrs JOHN GOSNELL & Co., Parfumeurs de S. M., seront heureux d'exécuter les ordres qui leur seront adressés, et d'appointer des Agents pour la vente des produits de leur manufacture. (3629)

BEWELDADIGDE

STAD- EN LANDGENOOTEN.

Op den 1 dezer, is door een ACHTENSWAARDIG HUISVADER **VERLOREN**, zijn kleine schat, waarmede hij door den Klein-Handel, als Venter, in de behoefte van zijne vrouw en 5 zeer jeugdige kinderen moet voorzien, en is door die voor hem zoo onoverkomelijke ramp tot den bedelstaf gebragt.

Met het vertrouwen op God, nadert hij U, EDELE MENSCHENVRIENDEN, ten einde door verleening uwer weldaden, den hem getroffen slag te boven te komen.

Elke gift hoe gering ook, zal door de Ondergeteekenden met dank worden aangenomen.

G. H. HOORN, Amstelplein, P 55.
P. VAN KLEEF, Broodbakker, Marken, S 58.
H. B. DE BEER, Houtgracht.
J. M. GOUDSMIT, Heerengracht over het Park.
M. E. BARENDZ Jr., Hoogstraat, C 235.

Amsterdam, 14 November 1861. (4852)

MEN VERLANGT **over te nemen:** eene **AFFAIRE**, welke door eene Vrouw kan waargenomen worden. Adres franco, Lett. V., bij de Boekhandelaars M. SCHOONEVELD & ZOON, Beurssteeg, E 188, alhier. (4895)

Eene fatsoenlijke BURGER-DOCHTER, 18 jaren oud, Waalsch-Gereformeerde Gemeente, biedt zich aan als **BONNE**, en is ook bereid, wanneer dit verlangd wordt, eene Familie naar O.-Indië te vergezellen.

Adres met franco Brieven, onder Lett. J., bij den Kantoor-Boekverkooper R. C. LEPPER, Rokin No. 169. (4994)

EEN GEVESTIGD HUIS

verlangt in onderhandeling te treden met een persoon, om te Amsterdam een **MODE-MAGAZIJN** op te rigten. De voorwaarden zijn: 1°. eenige kennis van het Modevak; 2°. bekendheid met de Clientele; 3°. bewijzen van soliditeit, door het stellen van een voldoenden waarborg *ZONDER GELDELIJK ONDERPAND.* Bij volkomene voldoening aan deze volstrekte vereischten is men genegen, met zoodanig persoon eene ASSOCIATIE AAN TE GAAN. Men adressere zich, onder lett. A. Z., in den Boekhandel van den Heer M. SCHOONEVELD. (4993)

TE HUUR.

In eene der fatsoenlijkste straten, gelegen in de nabijheid van den Dam, wordt eene net **GESTOFFEERDE KAMER** te huur aangeboden voor den matigen prijs van **7 Gulden** per maand, of wel met eene geringe verhooging, wanneer zij ten gebruike van TWEE personen moet dienen. Franco briefjes onder de letters J. K., worden aan het Bureau van dit Blad ingewacht. (4989)

Tegen genot van vrijen overtogt, biedt zich een **GENEESHEER**, die naar Oost-Indië verlangt te vertrekken, tot de behandeling der zieken aan. Verzoeke franco Brieven in te zenden aan de Handelsdrukkerij van P. D. VAN ES, met het opschrift: „Geneesheer". (4877)

F. J. H. D.,

Chocolaadfabriekant

LEVERANCIER

van H. M. de Koningin,

LEIDSCHESTRAAT, JJ 374,

heeft ontvangen een groot assortiment exquise Cartonnages en Dozen voor **CHOCOLAAD** of ander gebruik voor het aanstaande Feest. Zijne fijne **CHOCOLAAD** zal dit jaar in verscheidenheid die van het verledene overtreffen, terwijl hij overtuigd is, dat derzelver kwaliteit geene verdere aanbeveling behoeft. De met elk jaar meer toenemende vraag om **Letters van Chocolaad,** maakt het op nieuw noodig te verzoeken dat de opgaven er van zoo spoedig mogelijk worden ingezonden. (4979)

Geoctroijeerde

F. STAUDT'S STEMPEL-INKT.

Deze **STEMPEL-INKT**, die zoowel binnen- als buitenslands door de meeste Ministeriën en Postkantoren gebezigd wordt, en zich gunstig onderscheidt door verschillende uitmuntende hoedanigheden, als: helderheid van kleur, dadelijk droog zijn bij het stempelen, enz., is steeds in drie kleuren, **zwart, blaauw** en **rood,** voorradig bij de Boekhandelaars M. SCHOONEVELD & ZOON, Beurssteeg, E 188, te Amsterdam. (4990)

EEN JONGMENSCH (Duitscher), de Engelsche en Fransche Talen magtig, die drie jaren in een eerst Huis in KOLONIALE WAREN en gros te Hamburg werkzaam was, met het Boekhouden en de Correspondentie bekend, en van de beste getuigschriften voorzien is, zoekt tegen billijke voorwaarden eene **BETREKKING.**

Reflecterenden adresseren zich franco, onder Lett. G. R., bij M. SCHOONEVELD, in de Beurssteeg. (4995)

T^H. J. ROOTHAAN & CIE., hebben uitgegeven:

C. A. Bertelsmann,

Op. 40. Drei Lieder für ein Sopran oder Tenorstimme mit Piano. Pr. *f* **1.40.**

Op. 43. Nocturne Fantastique pour le Pano. Pr. *f* **1.** (4988)

De Boekhandelaars **M. SCHOONEVELD & ZOON,** te Amsterdam, hebben bij alle Boekhandelaren beschikbaar gesteld:

Prospectus en Berigt van Inteekening op een geheel nieuw Werk, getiteld:

HANDLEIDING

TOT DE

BEOEFENING VAN HET BOEKHOUDEN,

Naar de Dubbele Methode,

(ITALIAANSCH BOEKHOUDEN),

Met een uitgebreid Memoriaal ter bewerking

door **W. N. DINGER.**

Dit Werk ligt geheel voor de pers gereed, en zal den Prijs van ***f* 2.50** niet overschrijden. (4991)

HET GEILLUSTREERDE WEEKBLAD

ASMODÉE

is ontegenzeggelijk het ***geestigste*** weekblad van Nederland. ASMODÉE is de lagchende kronijkschrijver der geschiedenis van den dag. Al wat men in andere bladen vindt, *zou men te vergeefs bij hem zoeken,* en al wat men in andere bladen niet vindt, *zal men aantreffen in het orgaan der monarchaal-constitutioneel-autocratisch-republiekeinsche partij en der Israëlitisch-Jansenist-Orthodox-Katholieke rigting.* Hoe rijk de inhoud is blijkt uit N°. 47, dien wij hier laten volgen:

INHOUD.

Een wettelijk schandaal. — 't Is wel eene oude Geschichte, Maar toch blijft ze altijd nieuw. — De Humor in Nederland. — Napoleon en zijn vlag. — Wat koopt de Koning daarvoor? — Een Natuurwonder. — Een pleizierig diensje. — Eene deputatie. — De ridders van den heer Cordeweener en van den Koning. — Narsissus van Zuijlen. — Een koud huwelijk. — Sparende Wevers. — Paarden- en ezelsvleesch. — Rara! — De burgervader van Apeldoorn. — De regering en de volksvertegenwoordiging. — De hofkapel van den HoogEdel gestrengen heer Kolonel, kommandant van het regiment Amsterdamsche Schutterij. — Eene nieuwe Universiteit. — Eene zitting van eene vereeniging tegen het kwellen der dieren. — Correspondentie. — Advertentiën.

Bij een zoo rijken en gevarieërden inhoud, opgeluisterd door Illustratiën, is de abonnementsprijs op het Weekblad **ASMODÉE** slechts ***f* 1.50** per kwartaal voor Amsterdam en ***f* 1.65** franco per post voor geheel Nederland. Afzonderlijke nommers 15 cents. (4980)

Vrienden van Luim en Satyre! kunt Gij ergens zoo goedkoop uwen smaak bevredigen?

BÜCHER-AUCTION IN KÖLN

bei **J. M. HEBERLE.**

Diese bedeutende am 5 December beginnende zwölf Tage dauernde Versteigerung enthält die nachgelassenen Bibliotheken der Herren

Geh. Oberjustizrath VON COLLENBACH; Dr. Fr. Ev. VON MERING, Friedensrichter F. H. LINN, Pastor TERLUNEN in Reyenburg, Rector MATARÉ zu Grotenrath etc. Der an 3000 Nommern umfassende Catalog erschien so eben und ist à 1 Sgr. zu haben.

Die Cataloge der sehr bedeutende **Kupferstich-Auction** am 19 December und der einer kleinen **Gemälde-Auction** am 4 December werden in den ersten Tagen ausgegeben.

(4884) **J. M. HEBERLE** (H Lempertz).

CHASSE ET PÊCH

BLAZE. Le Chasseur au Chien d'arrêt in-12°. . . .
——— Le Chasseur au Chien courant, 2 vol. in-12°.
HERTWIG. Les maladies des Chiens et leur traitem
in-12°. . . . .
HOUDETOT (D'). Le Chasseur rustique, in-12°. .
——— La petite Vénerie, in-12°. . . . .
——— Le Tir au fusil de Chasse etc., in-12°
——— Dix épines pour une Fleur, in-12°. .
——— Braconnage et Contre-Braconnage, in-
——— Les Femmes Chasseresses, in-12°. .
MARKSMAN. Le Tireur infaillible, in-8°. . . .
MASSAS. Le Pêcheur à la Mouche artificielle, in-12°
PERROT. Le Chasseur d'Insectes, in-18°. . . .
ROBINSON. Les Chevaux de Selle, in-8°. . . .
——— Le Chien de Chasse, in-8°. . . . .
——— Conseils aux Acheteurs de Chevaux, in-
STEWART. Economie de l'Ecurie, in-8°. . . .
——— Conseils aux Chasseurs, in-8° . . . .

En vente à la Librairie Étrangère à bon m
R. C. MEIJER, Vijgendam, J 628, à Amsterdam

Geen aangenamer en leerzamer Geschenk d

AQUARIUM.

Ronde **AQUARIA** van ***f* 15** tot *f*
Vierkante dito „ „ **25** „

EENE OVERSCHOONE VERZAMELIN

BOUQUETTEN, MANDJES EN ANDERE VOOR

van Immortellen en gedroogde Blo

H. E. BONTJES,

Plantaadje Middellaan, over *Natura Artis*

V 140.

PUBLIEKE VERMAKELIJKHEDEN

SCHOUWBURG.

Zaturdag 23 November. (N°. 49 van 't Abonnement.) LANGER VAN GLOGAU, OF DE HOLLANDSCHE SIEEN IN HET WINTERPALEIS, historisch blijspel drijven, benevens een voorspel: DE KEIZER EN DE SLAGER, in 1 bedrijf, vrij naar het Hoogduitsch van Birch-Pfeiffer, door C. J. Roobol. Gevolgd door: HET M EN DE TOOVENAAR, nieuw groot phantastisch ba mime in 4 bedrijven of 9 tafereelen, naar het F *Monstre et le Magicien,* door den balletmeester A. P. Hamme, met geheel nieuwe decoratiën van de decorateurs ziek van den orchestmeester Joh. M. Coenen, en nieuw van den costumier J. G. Durivou.

(4964) Aanvang ten HALF ZEV

Dingsdag 26 Nov. (N°. 14 van 't Abonnement). Door Zangers van den Koninklijk Franschen Schouwburg te 's G ROBERT LE DIABLE, grand opéra en 5 actes. Par Scribe. Musique de Meyerbeer. Aanvang ZEV

NB. De Heeren PHILIPPE, *Fort Ténor* voor de Groote FILLIOL, *Premier Bas* voor de Groote Opera, bene MASSÉ SÉNES en DE MESMACKER zullen de hoofdrollen

---

GRAND THÉÂTRE, Amstelstraat.

Sonnabend 23 Nov. (N°. 25 im Abonnement.) Zum er DER GOLDBAUER, Schauspiel in 4 Acten, von Charlott Pfeiffer. Vroni, Frl. Eichenwald; Afra, Frl. Turba Herr Schönfeld; Ruppert „der Goldbauer", Herr Zade charias, Herr Schelper; Anton, Herr Satzger.

(4997)

(Obiges Stück ist das neueste Werk der berühmten dra Schriftstellerin und hat „*der Goldbauer*" bereits mit entsch Glück die Ronde über alle bedeutende Deutsche Theater g

12 Abonnementskaarten (*niet personeel*), geldig Duitsche voorstellingen, zijn à *f* 9 dagelijks aan he te bekomen.

Zondag 17 Nov. Duitsche Bijeenkomst der **Societeit** **dragt maakt Magt.**

SALON DES VARIÉTÉS, in de Amstelst

Zaturdag 23 November. Eene eerste voorstelling van: D BELE VADER, blijspel in 3 bedrijven, naar het Fransch de heer JUDELS de titelrol zal vervullen. Na hetzelve: DE NIKKER, OF EEN WELOPGEVOEDE BEDIENDE vaudeville in 2 tafereelen, naar het Hoogduitsch.

Entrée 75 cents in vertering. Aanvang 8

Plaatsen zijn aan het Bureau te bespreken van 9 tot 4

Diplomas **niet** gangbaar.

(4992) **BOAS & JUD**

COLLEGIE: **Nut en Vermaak.** Zondag 24 Nov Gewone Bijeenkomst.

THÉATRE FRANÇAIS, *sur le Singel.*

Samedi 23 Nov. 1re Représentation de: L'ANGE DA MONDE ET LE DIABLE à LA MAISON, comédie en de M. Bayard. On finira par la 1re représentation de: L'A FAIT PEUR, vaudeville nouveau en 1 acte de M. Siraudin

Entrée fl. 1.

Le bureau de location avec dix cents de supplément est ouvert les jours de la représentation de midi à trois h

Le soir de la représentation la salle et le bureau s'ou sept heures et demie.

THÉATRE FRANÇAIS, op het Singel.

HOLLANDSCHE VOORSTELLING.

Dingsdag 26 November. DE LASTIGE SCHOONVA vaudeville in 1 bedrijf. Daarna: EENE JALOERSCHE GENOOTE, vaudeville in 1 bedrijf. Tot slot: DE K RAMPEN IN HET MENSCHELIJK LEVEN, blijspel in 1

Entrée 75 cents in vertering. Aanvang 8

(4974) **B. VAN LIER & Co**

Zondag 24 November. Gewone Bijeenkomst der *Am* ***Societeit.***

FRASCATI.

ZONDAG 24 NOVEMBER 1861.

GROOT INSTRUMENTA

CONCERT,

waarop zich zal doen hooren de Heer

L. KINSBERGEN Wz. (Saxophone Alto en

Ouverture *Die Hebriden*, von Mendelssohn Bartholdy. 3ter Satz von der Symphonie in B. Opus 38, von R. Schu Fantaisie *Caprice* de E. Dunkler et Fantaisie brillante sur motifs de *Robert le Diable* pour Saxophone Alto. *Revue Mu* Souvenir de F. Dunkler. Fantaisie voor Groot Orchest

IN DRIE AFDEELINGEN:

1ste Afdeeling. *Die Schönsten Augen.*
2de " *Alpen-Horn*, marsch van Zöllner.
3de " *Im Walde*, met twee Orchesten.

gememoriseerd door A. Berlyn.

Entrée *f* 1, gedeeltelijk in vertering. Aanvang 8 u

(4999) **J. EDUARD STUMPF**

Uren van Vertrek en Aankomst der verschillende Nederlandsche Spoorwegen in verbinding met Duitschland, België en Frankrijk.

Nederlandsche Rhijn-Spoorweg. — Dienstregeling van 6 November 1861.

STATIONS. Vertrek van Amst. naar Utrecht, Gouda en Rotterdam.

Amsterd. Vertr.	—	7.25	10.25	12.30*	4.30§	6.35	9.10	—	—
Utrecht Aank.	—	8.30	11.30	1.10	5.30	7.40	11.—	—	—
Utrecht Vertr.	6.10	8.40	11.40	1.15	5.35	7.50	—	—	—
Gouda . . .	7.30	9.20	12.44	1.53	6.27	8.30	—	—	—
Rotterd. Aank.	8.15	9.55	1.15	2.15*	7.05§	9.10	—	—	—

STATIONS. Vertrek van Rott. Gouda en Utrecht naar Amsterd.

Rotterd. Vertr.	—	6.55	9.50	12.25*	2.10§	5.55	9.15	—	—
Gouda . . .	—	7.32	10.28	12.46	2.42	6.29	9.55	—	—
Utrecht Aank.	—	8.20	11.20	1.20	3.30	7.30	11.00	—	—
Utrecht Vertr.	6.30	8.25	11.25	1.28	3.35	7.35	—	—	—
Amsterd. Aank.	8.05	9.35	12.35	2.10*	4.35§	8.45	—	—	—

STATIONS. Vertr. van Utrecht, Arnhem, Emmerik naar Oberhausen, in verbinding met Amsterdam en Rotterdam.

Utrecht Vertr.	8.35	11.35	1.25*	5.40	—	7.45	—	—
Zeist-Drieberg.	8.57	11.57	1.40	6.07	—	8.06	—	—
Arnhem Aank.	10.19	1.20	2.30	8.—§	—	9.20	—	—
Arnhem Vertr.	10.24	—	2.35	—	3.50§	9.25	—	—
Emmerik.	11.29	—	3.25	—	5.25	10.35	—	—
Oberhaus Aank.	2.05	—	5.50*	—	—	—	—	—

* Alleen 1ste en 2de klassen met 20 pCt. verhooging.

STATIONS. Vertr. v. Oberhausen n. Emmerik, Arnhem en Utrecht, in verbinding met Amsterdam en Rotterdam.

Oberhaus. Vertr	—	—	8.55*	—	1.45	—	—	—
Emmerik.	—	8.20	10.45	11.—§	4.10	—	—	—
Arnhem. Aank.	—	9.32	11.50	12.40	5.22	—	—	—
Arnhem. Vertr.	—	9.37	11.55	1.10	5.27	—	—	—
Zeist-Drieberg.	—	10.51	12.50	3.18	6.46	—	—	—
Utrecht. Aank.	—	11.25	1.28*	5.25	7.20	—	—	—

§ Deze treinen loopen *niet* des Zondags.

Hollandsche IJzeren Spoorweg. — Winterdienst van 15 October 1861.

STATIONS. Vertrek van Amsterdam naar 's Hage en Rotterdam.

Amsterdam. Vertr.	8.—	8.30	11.25	—	4.30	—	7.30	—
Haarlem. . Aank.	8.29	8.58	11.53	—	5.—	—	8.—	—
Haarlem . . Vertr.	—	9.03	11.58	—	5.05	—	8.05	—
Leiden	—	10.06	12.58	—	6.09	—	9.09	—
's Hage . . Aank.	—	10.36	1.25	—	6.38	—	9.38	—
's Hage . . Vertr.	8.30	10.41	1.30	4.13	6.43	8.—	9.43	—
Delft	8.48	11.01	1.48	4.32	7.02	8.19	10.02	—
Schiedam . . .	9.07	11.21	2.07	4.51	7.21	8.37	10.21	—
Rotterdam . Aank.	9.15	11.30	2.15	5.—	7.30	8.45	10.30	—

STATIONS. Vertrek van Rotterdam naar 's Hage en Amsterd.

Rotterdam . Vertr.	—	7.25	9.45	11.40	3.25	5.30	7.45
Schiedam . . .	—	7.36	9.56	11.51	3.36	5.41	7.56
Delft	—	7.55	10.15	12.10	3.55	6.—	8.16
's Hage . . Aank.	—	8.11	10.30	12.25	4.13	6.15	8.34
's Hage . . Vertr.	—	8.16	—	12.30	4.18	—	8.39
Leiden	—	8.51	—	1.05	4.53	—	9.14
Haarlem . . Aank.	—	9.50	—	2.—	5.50	—	10.10
Haarlem . . Vertr.	8.56	9.55	—	2.05	5.55	—	10.15
Amsterdam . Aank.	9.25	10.25	—	2.35	6.25	—	10.45

Correspondentie.

STATIONS. Vertrek van Amsterd. en Rotterd. naar Brussel en Parijs.

Amsterdam. Vertr.	7.25	12.30	Antwerpen . Aank.	2.35	7.25
Utrecht	8.40	1.15	Brussel . . Aank.	3.40	8.45
Rotterdam . . .	10.15	3.—	Parijs. . . Aank.	5.10 's ocht.	

STATIONS. Vertrek van Parijs naar Brussel, Rotterd. en Amsterd.

Parijs . . Vertr.	8.15	—	Rotterdam . . .	12.25
Brussel	6.30	10.45	Utrecht	1.28
Antwerpen . . .	7.50	12.20	Amsterdam. Aank.	2.10

De Telegraaph-Kantoren zijn op alle Hoofdstations gedurende den geheelen dag geopend.

Correspondentie.

STATION. Vertrek van Amsterdam naar Keulen en Aken. Amsterdam Vertr. 7.25 — 12.30 — Aank. Oberhausen 2.05 en 5.50 Aank Keulen 4.50 's nam. via Keulen 7.35 's avonds 11.50 's avonds 8.40 's av. Aank. via Ruhrort. Aken 6.17 's av. 10.40 's av.

STATION. Vertrek van Aken en Keulen naar Amsterdam. Aken Vertrek. 6.— over Keulen 3.10 's nachts, over Ruhrort 6.35 's morg. - 7 's morg. van Keulen 7. 's morg. 11.20 's morg. van Oberhausen 8.55 — 1.45 — Amsterdam Aankomst 2.10 — 8.45.

STATION. Vertrek van Amsterdam naar Berlijn en Dresden. Amsterdam Vertrek. 12.30 — van Oberhausen 8.42 — Berlijn Aankomst 7.45 's morg. — Dresden Aankomst 12.— 's midd.

STATION. Vertrek van Dresden en Berlijn naar Amsterdam. Dresden Vertrek. 2.45 's nam. van Berlijn 7.45 's av. van Oberhausen 8.55 's morg. — 1.45 's morg. — Amsterdam Aankomst 2.10

Hollandsch-Belgischen Spoorweg.

Vertrek van Antwerpen naar Rotterdam en Breda 7.50 — 12.20 — Breda en Moerdijk. Van Rotterdam naar Breda en Antwerpen 10.15 — 3 — Van Breda naar Antwerpen en Rotterdam 12.35 — 4.15. Antwerpen en Moerdijk.

Handelingen der Staten-Generaal.

Bijvoegsel behoorende tot het *Nieuw Amsterdamsch Handels- en Effectenblad*, van Zaturdag 23 November 1861, No. 323.

TWEEDE KAMER.

Zitting van Donderdag 21 November.

In deze zitting zijn ingekomen: 1°. een wetsontwerp, houdende vaststelling der begrooting voor de gestichten Ommerschans en Veenhuizen, dienst 1862; 2°. tot opheffing der slavernij in de Nederlandsche West-Indische Koloniën; 3°. een Koninklijk besluit, houdende eervol ontslag van den heer Mr. J. P. P. baron van Zuylen van Nyevelt, als Minister van Buitenl. Zaken, en tijdelijke opdragt van dit Departement aan den heer Mr. P. Strens, Minister van R. K. Eeredienst. De afdeelingen zijn daarna op nieuw geconstitueerd. Tot voorzitters zijn benoemd de heeren v. Lijnden, Mackay, Thorbecke, Westerhoff en Dullert. Tot onder-voorzitters de heeren Wintgens, Meeuwsen, ten Bruggen Hugenholtz, Betz en van Twist; en tot leden van de commissie voor de verzoekschriften de heeren van Heiden Reinestein, Mensonides, Idserda, v. d. Veen en Cornelis.

Voorts is besloten, om Maandag e. s. ten 11 ure de discussiën over de staatsbegrooting voor 1862 een aanvang te doen nemen.

De eindverslagen zijn gereed over de wetsontwerpen tot vaststelling van de begrooting van den arbeid der gevangenen, en tot nadere regeling van den termijn voor de invoering der regterlijke organisatie. De dag der beraadslaging zal later bepaald worden.

Morgen te 2 ure zal worden beraadslaagd over het wetsontwerp tot verhooging van het fonds, voortspruitende uit den koopprijs van domeinen, en over de conclusiën op de verslagen, omtrent de werkzaamheden van de rekenkamer over 1860; over de inlichting en omtrent den staat der scholen, gedurende de jaren 1858 en 1859; over de uitvoering der wet op het muntwezen in Ned. Indië in 1860, en over de inlichtingen op het adres van D. Wierdsman en anderen, omtrent onregelmatigheden bij eene loting.

Hoofdstuk V. (Binnenlandsche Zaken.)

(Vervolg der memorie van beantwoording.)

Art. 75. Kan, wordt er gevraagd, met de hulp van de thans toegestane som al wat de stichting van het nieuwe gebouw voor den hoogen raad betreft, worden bestreden? Die vraag kan toestemmend worden beantwoord.

Art. 77. Even als in vorige jaren wordt ook nu weder in het verslag op de splitsing van dit artikel naar de onderscheidene riviervakken aangedrongen.

De Minister moet, op zijne beurt, ter bestrijding van dien aandrang, wijzen op hetgeen bij de vorige begrootingen door de Regering is geantwoord, en waarmede, na zij meende, de Kamer zich door het aannemen van het artikel, gelijk het was voorgesteld, had vereenigd.

Art. 90. *Stoombooten.* Men heeft zich verklaard tegen het denkbeeld om stoombooten te bouwen die als ijsbrekers op onze rivieren gebruikt zouden worden. De Regering meent, dat eene volledige opruiming van ijsstoppingen niet door stoombooten is te bereiken. Naar haar gevoelen, heeft echter de genomen proef met de *Brouwershaven* geleerd, dat de toepassing van dit middel op de benedenrivieren in vele gevallen van groot nut kan zijn, vooral om bij invallenden dooi van onder of naar boven werkende, den loop der rivieren te bevorderen.

Art. 95. Dat de raad van toezigt op de spoorwegen op te kostbaren voet zou zijn ingerigt, kan niet worden toegegeven.

Voor het dagelijksch toezigt op elke der bestaande spoorwegdiensten is slechts één spoorwegopziener onder den raad werkzaam. Alleen op den Nederlandschen Rijnspoorweg is het dagelijksch toezigt aan de zorg van twee opzieners toevertrouwd.

Onderwijs. — Hooger en middelbaar onderwijs. Hoewel de Regering geenszins ontkent, dat de wettelijke regeling van het hooger en middelbaar onderwijs in eene dringende behoefte zou voorzien en zij doordrongen is van de noodzakelijkheid om zoo spoedig doenlijk de vereischte voorstellen aan te bieden, werpt zij bepaaldelijk van zich af de beschuldiging, dat zij, wat het hooger onderwijs betreft, voortdurend handelt, als of het organiek besluit van 1815 niet bestond.

De Delftsche Akademie. Meermalen is van wege de Regering betoogd, dat het verkieslijk was, het plaatsen dezer instelling op de begrooting van het departement van Binnenlandsche Zaken uit te stellen tot dat zij, ten gevolge van wettelijke regeling van het hooger onderwijs, onder dezen tak van onderwijs zou zijn gebragt. Ook nu nog blijft de Regering daaraan de voorkeur geven.

Ter beantwoording van de onderscheidene opmerkingen en vragen, omtrent het nieuw reglement, voor de Koninklijke akademie te Delft vastgesteld, mogen de navolgende ophelderingen strekken.

De inrigting der Delftsche akademie is in der tijd vastgesteld bij Koninklijk besluit van den 20sten October 1842. Gaandeweg is de noodzakelijkheid gebleken tot wijziging of aanvulling van onderscheidene bepalingen van het organiek reglement. Toen in 1859, na een driejarig tusschenbeheer van eenen raad van bestuur, weder een directeur aan het hoofd der akademie werd geplaatst, en deze, zich nader met de inrigting in al hare bijzonderheden bekend gemaakt hebbende, de regering op talrijke leemten en gebreken opmerkzaam had gemaakt, werd er besloten tot eene herziening der bestaande verordeningen, nadat vooraf de meest bevoegde deskundigen, zoo bij als buiten de akademie, waren geraadpleegd. Uit dat overleg is het reglement voortgevloeid, bij evengemeld Koninklijk besluit vastgesteld; eveneens het voorloopig programma voor den duur van één jaar, door den directeur vastgesteld. Hoewel er dus in naam een nieuw reglement tot stand kwam, waren toch de meeste daarin opgenomen bepalingen reeds vroeger in werking, en in zooverre kan niet worden toegegeven, dat het hier eene geheel nieuwe organisatie geldt.

Dat de nieuwe organisatie algemeene ontevredenheid zou hebben opgewekt, ook te Delft zelf, zoowel bij de leeraren als bij de studenten zou — gesteld die opmerking ware juist, hetgeen met grond kan worden betwist — toch wel niet als een afdoend bewijs zijn aan te voeren, dat die organisatie gebrekkig is. De bezwaren der kweekelingen zijn geenszins tegen de organisatie in het algemeen gerigt, maar slechts tegen een tweetal bepalingen, waardoor de onbeperkte vrijheid, die zij tot dusverre genoten, eenigermate aan banden wordt gelegd. Bepaaldelijk geldt het hier het voorschrift, dat de wetten en statuten hunner vereenigingen aan den directeur moeten worden medegedeeld, en dat zij, zonder vergunning van dezen, geen optogten, serenades enz. mogen houden. De klagten der leeraren bepalen zich tot de bezwaren van drie hunner over enkele voorschriften, en zijn aan een onderzoek onderworpen, dat de ongegrondheid daarvan ten duidelijkste heeft doen uitkomen. Wat overigens de aanmerkingen betreft in het voorloopig verslag met een woord gemaakt, zoo lang deze niet door bewijzen worden gestaafd, kunnen zij bezwaarlijk een punt van behandeling uitmaken. Alleen kan gezegd worden, dat de gang van het onderwijs, in plaats van, zoo als wordt beweerd, niet geregeld te zijn, integendeel juist bij de nieuwe voorschriften voor het eerst behoorlijk en aaneensluitend is geregeld.

Dat het voortdurend bestaan der inrigting te Delft door het koninklijk besluit van 7 Sept. jl. zou zijn uitgemaakt, is onjuist; eerst bij de wettelijke regeling zal dit punt beslist worden. Ook is de opmerking, dat de eind-examina voor eene nadere regeling zijn bewaard, slechts gedeeltelijk juist. Het ligt toch geenszins in de bedoeling, die regeling onbepaald uit te stellen. Reeds in den loop van het tegenwoordig akademiejaar moet zij tot stand komen, om in de maand Junij 1862 te kunnen worden toegepast.

Lager onderwijs. Met het gezegde in de troonrede, dat de werking der wet op het lager onderwijs gunstige uitkomsten geeft, is meer bepaald bedoeld, dat aanvankelijk, voor zooverre de zeer geringe ondervinding daarover kan doen oordeelen, de nieuwe voorschriften omtrent het lager onderwijs gunstige uitkomsten gaven, blijkbaar uit vele omstandigheden, zoo als de belangstelling van verreweg de meeste gemeentebesturen, enz.

Zoolang de opmerking, dat de inspecteurs veeleer lastgevende dan raadgevende personen zijn geworden, niet door bewijzen wordt gestaafd, meent de regering vrijheid te hebben haar voor onjuist te verklaren.

Art. 94. Na hare breedvoerige toelichting der noodzakelijkheid om bij de Leidsche sterrewacht nog een observator en custos aan te stellen, had de regering niet verwacht, dat hare voordragt zou algemeen zou worden afgekeurd, evenmin als dat er weelde heerscht in het personeel der ambtenaren en bedienden bij de Leidsche hoogeschool.

Art. 95. Te regt is hier de aanmerking gemaakt, dat de verbouwing der akademische bibliotheek noodzakelijk is. Het plan daartoe is zoo zuinig mogelijk ontworpen.

Art. 102. Met genoegen vernam de Regering dat haar voorstel, om beurzen ter aanmoediging van de studiën in de letteren en in de wis- en natuurkunde in het leven te roepen, bij sommigen bijval heeft gevonden.

Art. 104. Het is inderdaad de bedoeling der Regering, het grootste deel der hier uitgetrokken som van ƒ 8900 te bestemmen voor de industrieschool, te Enschedé op te rigten.

Art. 109. Tot het verhoogen van het cijfer van ƒ 100,000 voor subsidiën aan gemeenten met de helft is de Regering slechts noode overgegaan en niet voor dat haar overtuigend gebleken was, dat reeds in de tweede helft van het nu loopende jaar de voor de dienst van 1861 toegestane tonne gouds bijna geheel was uitgeput, zoodat onderscheidene aanvragen tot het volgend jaar zijn uitgesteld.

Art. 110*a*. Met betrekking tot de hier medegedeelde beschouwingen valt het navolgende op te merken.

Reeds bij meer dan eene gelegenheid heeft de Regering de redenen ontwikkeld, waarom naar haar inzien de drie rijkskweekscholen te gelijkertijd eenen aanvang behooren te nemen. Zij zou in herhalingen moeten vallen, zoo zij dit op nieuw ging betoogen en meent dus vrijheid te hebben zich van eene nadere toelichting te onthouden.

Kunsten en wetenschappen. Art. 111. Toen het eerste stuk van het overzigt in het licht verscheen, had het Rijks-archief naauwelijks een derde van zijn tegenwoordigen omvang. De verzekering wordt gegeven, dat er onafgebroken wordt voortgearbeid en dat in het aanstaande jaar op een vervolg van het overzigt kan worden gerekend.

Art. 112. In het gebouw van het Rijks-archief is, gelijk gezegd wordt, een verwarmingstoestel aangebragt, vooral omdat door dit middel de kostbare verzameling, daar bewaard, naar men vertrouwde beter tegen brandgevaar zou worden gewaarborgd.

Het is ingerigt naar het systeem van Perkins, dat in Engeland schier overal en ook hier te lande op enkele plaatsen met goed gevolg is toegepast. Het is vervolgens in werking gesteld en de toestel is gedurende den afgeloopen winter met goed gevolg gebruikt.

Art. 114. Hoewel de St. Janskerk te 's Hertogenbosch in zooverre boven de Utrechtsche domkerk uitmunt, dat zij een geheel is blijven uitmaken, verdient toch ook die domkerk, naar het oordeel van deskundigen, eene eerste plaats onder de uitstekende monumenten van bouwkunst.

Art. 125. Met leedwezen zag de Regering hier de onderstelling vermeld, dat hare voordragt om Dr. W. C. H. Staring in de betrekking van conservator aan 's rijks museum van natuurlijke historie te Leiden te plaatsen, veeleer zou zijn geschied uit zucht om een bepaald persoon te believen, dan om de [illegible] te bevorderen. Tot zoodanige schikking zou de regering [illegible] ben geleend.

Art. 133. De eenige [illegible] hier tegen de voorgestelde verhooging van het subsidie [illegible] koninklijke akademie van wetenschappen aangevoerd, is reeds in het verslag [illegible] afdoende wijze wederlegd.

Art. 138. Hoe het denkbeeld heeft kunnen ontstaan, dat in het op nieuw brengen van een post voor het algemeen Nederlandsch woordenboek op deze begrooting eenige geringschatting van het oordeel der kamer gelegen zou zijn, verklaart de Regering niet te begrijpen.

Met leedwezen, heeft intusschen de regering gezien, dat zelfs hare nadere poging het doel nog niet heeft doen bereiken. Zij veroorlooft zich nogtans de zaak aan de welwillende overweging der Kamer aan te bevelen.

Art. 141. In § 2 van het voorloopig verslag wordt o. a. gezegd: „Het onbeoordeeld nemen van maatregelen gaat zoo ver, dat de Minister nagenoeg gelijktijdig een besluit onderteekent, waarbij de opleiding der burgerlijke ingenieurs aan de Delftsche akademie verblijft, en zich met de voorstellen der akademie van beeldende kunsten te Amsterdam vereenigt, volgens welke de opleiding aan die laatste akademie zou worden toevertrouwd.

De regering kan hare bevreemding over deze met zoo veel ophef tegen haar ingebragte beschuldiging niet verbergen, en meent harerzijds alle vrijheid te hebben tot de opmerking, dat het inderdaad onbegrijpelijk is hoe men er toe is gekomen.

De regering heeft het om meer dan ééne rede raadzaam geacht, de opleiding van burgerlijke ingenieurs aan de Delftsche akademie te behouden, en nam dit onderwerp op in het reglement, vastgesteld bij koninklijk besluit van 7 Sept. jl.. maar zij meende niettemin te mogen

verklaren, dat zij zich over het algemeen met de denkbeelden der commissie wel kon vereenigen, namelijk met hare denkbeelden over de verbetering van den tegenwoordigen toestand der Akademie van Beeldende Kunsten, zoo als die zijn geformuleerd in het concept-reglement en de daaraan toegevoegde tabellen.

Armwezen. De regering kan zich volstrekt niet vereenigen met het door verscheidene leden geuit gevoelen, dat er noodzakelijkheid zou bestaan tot eene *algemeene herziening der armenwet.* Zij neemt de vrijheid, dienaangaande te verwijzen naar de jaarlijksche verslagen, door haar ter voldoening aan art. 195 der Grondwet uitgebragt, waaruit, zoo zij meent, overtuigend blijkt, dat de bepalingen van verreweg de meeste hoofdstukken dier wet even doeltreffend als regelmatig werken, en tot geene noemenswaardige moeijelijkheden of bezwaren eenigerlei ding geven.

Art. 145. De vraag, of de zamensmelting van de gestichten te Ommerschans en Veenhuizen door de opheffing van dat te Ommerschans en de overbrenging van zijne bevolking naar Veenhuizen geraden zij, wordt werkelijk door de regering overwogen.

De regering aarzelt intusschen niet te verklaren, dat haar zoodanige opheffing en zamensmelting uit meer dan één oogpunt wenschelijk voorkomt.

Nederlandsche Staats-Courant en Staatsblad. In het door sommige leden geopperde gevoelen, dat de *Staats-Courant* in het mededeelen der nieuwstijdingen bij onze voornaamste dagbladen zoo ver zoude achterstaan, deelt de regering niet.

Naar haar gevoelen, beantwoordt de *Staats-Courant* in dit opzigt aan hetgeen billijkerwijze verwacht mag worden van een blad, hetwelk van regeringswege wordt uitgegeven, en als zoodanig consideratiën van voegzaamheid en staatsbeleid in acht te nemen heeft, waardoor andere bladen niet gebonden zijn, zoodat zij volledige vrijheid hebben om alles op te nemen wat maar nieuw is en in den smaak van het publiek valt. Mist men uit dien hoofde somtijds in de *Staats-Courant* elders medegedeelde, en door de groote menigte juist met de meeste graagte gelezen berigten van twijfelachtigen oorsprong, of handelende over onderwerpen of personen, waaromtrent voorzigtigheid aan haar het zwijgen gebiedt, aan den anderen kant vindt men daarin niet zelden het allereerst belangrijke tijdingen en stukken, welke andere bladen voor hunnen kring van lezers minder noodig rekenen en òf niet òf later mededeelen.

Wat voorts het snel mededeelen der nieuwstijdingen aangaat, in eenen tijd, waarin de telegraaph dag en nacht ter beschikking staat, en tusschen morgen en avond vele posten aankomen, dient wel, bij de beoordeeling van hetgeen eene courant praesteert, gelet te worden op het tijdstip van hare uitgifte.

Nijverheid. Art. 154 *f.* Men kan niet toegeven, dat de herhaalde proeven omtrent de kunstmatige oesterteelt in de Zuiderzee mislukt zouden zijn.

Art. 155. Dat de betrekking van ingenieur der mijnen in Limburg naauwelijks anders dan als eene sinecure kan worden beschouwd, mag volstrekt niet worden toegestemd. Het toezigt op de ontginning der domaniale en andere steenkolenmijnen te Kerkrade, dat op vele steengroeven in de omstreken van Maastricht en het onderzoek der aanvragen om vergunning tot ontginning van nieuwe mijnen vorderen, volgens de wet, de tusschenkomst van [illegible] nieur der mijnen.

Art. 158. Waar de wenschen d[illegible]nghebbenden zoo zeer uit een loopen als hier te lande, ten [illegible] wetgeving op de ostrooijen nog steeds word[illegible]emerkt, [illegible]ijziging van de bestaande bepalingen niet [illegible]end noodig.

Artt. 159 en [illegible]ert jaren is bij het departement van binnenlandsche zaken [illegible]neming van een of meer adviseurs of inspecteurs voor den landbouw [illegible]. Men meende daarin het middel te zullen vinden, om het streven der onderscheidene maatschappijen en commissiën van landbouw te bevorderen en te doen zamenwerken. Vooral ook achtte men eene grondige verbetering van de statistiek van den landbouw en van de jaarlijksche verslagen over dien tak van nijverheid alleen mogelijk, wanneer dit werk aan een of meer personen bepaald kon worden opgedragen. Overtuigd van het gebrekkige en onvolledige van die verslagen, heeft de regering herhaaldelijk de voorlichting van deskundigen gevraagd.

De regering ziet geen aanleiding tot de vrees, dat, na de benoeming van een adviseur voor den landbouw, op dien voet zal worden voortgegaan, waardoor het — gelijk in het verslag der kamer wordt opgemerkt — door den tijd aan het ministerie van binnenlandsche zaken van adviseurs zou wemelen. De in dat verslag genoemde takken van volksnijverheid, zoo als koophandel, zeevaart, fabriekwezen enz., zijn toch voldoende vertegenwoordigd door de kamers van koophandel en fabrieken, terwijl de regering bovendien in meer technische zaken den adviseur voor [illegible]-ig- en scheikunde kan raadplegen.

Art. 164. Tot haar leedwezen is de regering door menigvuldige werkzaamheden tot dusverre verhinderd een wetsontwerp tot regeling van het ijkwezen in te dienen. Zij verliest echter deze aangelegenheid niet uit het oog, en stelt zich voor, in de wetsvoordragt niet alleen de maten en gewigten, maar ook de balangen en gazometers aan den ijk te onderwerpen.

Art. 166*e*. Na de ondervinding bij de wereldtentoonstelling te Londen en Parijs in 1851 en 1855 opgedaan, had de regering een beter onthaal verwacht voor haar voorstel om de Nederlandsche inzenders op de tentoonstelling van nijverheid en kunst, die in 1862 te Londen zal plaats hebben, bij te staan.

De tegenwoordige regering is weinig genegen, den vroegeren weg ook nu weder in te slaan. De Nederlandsche kunst en de Nederlandsche nijverheid, welke laatste op de onlangs te Haarlem gehouden nationale tentoonstelling blijken heeft gegeven van groote ontwikkeling en vooruitgang, verdienen betere behandeling en ruimere ondersteuning.

De regering heeft de aangevraagde som uitgetrokken, met het doel om dezelfde tegemoetkoming aan de inzenders te verschaffen, welke in andere landen verleend wordt en die ook aan de Nederlandsche inzenders in 1855 toegezegd en, voor zoover de middelen strekten, gegeven werd.

Telegraphie. Aan het verlangen om nadere inlichtingen te ontvangen omtrent de voorwaarden, waaraan elk lid der Duitsch-Oostenrijksche Telegraaphvereeniging verbonden is, meent de regering niet vollediger te kunnen beantwoorden, dan door de overlegging van het verdrag van Stuttgart, van 16 Nov. 1857, met de bijlagen.

Thans zijn ook rondgedeeld de memoriën van beantwoording omtrent de hoofdstukken III en X (buitenlandsche zaken en oorlog) der begrooting van 1862, de laatsten, die te wachten waren.

De Minister van Buitenlandsche Zaken *ad interim* heeft eene credietwet voor een half jaar ingediend. De cijfers zijn als volgt:

1ste afdeeling. (Kosten van het departement) *f* 62,700; 2de afd. (Kosten van buitenlandsche zendingen en consulaten) *f* 355,000; 3de afd. (Verschillende uitgaven) *f* 19.700; 4de afd. (Pensioenen, wachtgelden en afloopende betalingen) *f* 53,032; 5de afd. (Onvoorziene uitgaven) *f* 12,000. Totaal cijfer *f* 492,432, even als voor 1861 werd aangevraagd. Art. 4 bepaalt:

„De uitgaven, krachtens deze wet voor het dienstjaar 1862 te doen, zullen niet te boven gaan de helft der sommen, hierboven uitgetrokken”.

In de memorie van beantwoording voor hoofdstuk X zegt de Minister, dat het moeijelijk is onderwerpen, die jaarlijks voorkomen en dus als afgesleten mogen worden beschouwd, in een nieuw gewaad te kleeden. Hij zal ook ditmaal weder even vrij en onbewimpeld tot de uiting zijner gedachten overgaan, erkentelijk voor den welwillenden geest, die ook van de zijde zijner bestrijders in het verslag der Kamer doorstraalt, en voor de woorden van aanmoediging in dat stuk te lezen.

Eene aanmerkelijke vermindering van het eindcijfer der oorlogsbegrooting kan de Minister, althans naar het zich voor de eerstvolgende jaren laat aanzien, onmogelijk belooven en mogt hij spoedig aftreden, dan zal ook zijn opvolger dit niet kunnen doen. Het ligt buiten de magt van den Minister aan de stijging der prijzen van wat het leger behoeft, een einde te maken.

Het is zijne schuld niet, dat de huisvesting van den soldaat sedert eene reeks van jaren in ongunstigen toestand verkeert. Het ligt alweder niet aan hem, dat ten opzigte van het geschut en de draagbare wapenen eene volslagen omwenteling heeft plaats gehad. Des te aangenamer ware het den Min. [illegible] ook geweest een stap verder te kunnen gaan dan de verklaring, dat [illegible] ne tijden geene hoogere begrooting zal [illegible] maar hij meent reeds zoo veel te hebben beloofd als mogelijk was, ja welligt reeds meer dan de voorzigtigheid gebood. Wat van dit laatste echter wezen moge, tusschen het eenmaal gegeven woord en het behoud zijner betrekking zal voor den Minister de keuze nimmer twijfelachtig zijn.

Onverminderd de talrijke overplaatsingen voor Indië neemt de lust tot vrijwillige dienst toe. Behalve 24 officieren zijn in dit jaar tot 21 Nov. 1316 onderofficieren en manschappen bij het leger in Indië overgegaan. Tot dus verre heeft de verplaatsing van het 5de regiment dragonders naar Limburg geen invloed op de vrijwillige dienstneming gehad.

Een zamenloop van omstandigheden, van den wil des Min. onafhankelijk, heeft tot dusverre de indiening eener wet op de inkwartiering in den weg gestaan. Thans is een ontwerp bij den Min. van Justitie in overweging en men vleit zich, dat het nog in deze zitting zal kunnen worden afgedaan.

Aan de Tweede Kamer zijn ingezonden twee wetsontwerpen, als: 1°. betreffende het beheer der kroonlanden, luidende:

Art. 1. De kroondomeinen bestaan: 1°. uit een kapitaal van veertien millioen vijf honderd zestien duizend zeven honderd gulden op het grootboek der 2½ pCts. nationale schuld, ingeschreven ten name van: Het Kroondomein; 2°. uit de vaste goederen, waarvan de omschrijving volgt.

Art. 2. De Koning geniet al de inkomsten der kroondomeinen. Hij dragt alle daarop drukkende lasten en de kosten van beheer.

Art. 3. Vervreemding of ruiling van goederen, tot het kroondomein behoorende, kan alleen plaats vinden krachtens de wet.

Art. 4. De kroondomeinen noch hunne inkomsten kunnen worden bezwaard, verpand of weggeschonken. Geen beslag, uit welken hoofde ook, kan op hunne inkomsten worden gelegd.

Art. 5. Artt. 1 en 2 der wet van 22 December 1850 (*Staatsblad* N°. 99) zijn op dadingen over verschillen, het kroondomein betreffende, van toepassing. De gelden, uit deze dadingen voortkomende, worden in inschrijvingen op het grootboek der 2½ pCts. nationale schuld, ten name van het kroondomein belegd.

Art. 6. De kroondomeinen worden beheerd door eenen administrateur, door Ons te benoemen. Hij zorgt voor het behoorlijk onderhouden der kroondomeinen en voor het verzekeren der daartoe behoorende gebouwen tegen brandschade. Hij doet jaarlijks verslag van den toestand der kroondomeinen aan den Minister van Financiën.

Art. 7. In alle regtsgedingen, het kroondomein betreffende, treedt de administrateur, namens het kroondomein, als eischer of verweerder op en worden de vonnissen en gewijsden voor of tegen hem uitgesproken en ten uitvoer gelegd.

Art. 8. Eene door Ons vast te stellen instructie regelt den verderen werkkring van den administrateur.

Art. 9. Het verslag, in art. 6 bedoeld, vermeldt de dadingen, krachtens art. 5 getroffen, en wordt jaarlijks medegedeeld aan de Staten-Generaal en aan de Algemeene Rekenkamer.

2°. Een wetsontwerp tot overdragt der tienden van het kroon- aan het staatsdomein enz., luidende:

Art. 1. Aan den Staat der Nederlanden worden ter vereeniging met het rijksdomein overgedragen alle tienden, zonder onderscheid, tot kroondomein behoorende.

Art. 2. De rijksdomeinen, waarvan de omschrijving volgt, worden met de kroondomeinen vereenigd: 1. het Hoogsoerensche bosch, groot 1190 bunders 21 roeden 97 el; 2. het Asselsche bosch, groot 92 bunders 58 roeden 70 ellen; het bosch de Hooge Duivel, groot 314 bunders 73 roeden 10 ellen; 4. het bosch bij het Uddelermeer, groot 7 bunders 26 roeden 60 ellen; 5. het bosch bij het Raauwenheer, groot 16 bunders 50 roeden 20 ellen, 6. de bouwhof genaamd *de Eendekooi*, groot 6 bunders 58 roeden 60 ellen; 7. de bouwhof genaamd *Asselt*, groot 22 bunders 95 roeden 50 ellen; 8. de bouwhof genaamd *Hullemansgoed*, groot 9 bunders 21 roeden 46 ellen; 9. de bouwhof genaamd het *Uddelermeer*, groot 42 bunders 7 roeden 16 ellen; 10. bouw- en weiland, groot 8 bunders 35 roeden 90 ellen; 11. tien percelen bouwland, groot 9 bunders 43 roeden 70 ellen; het groote logement cum annexis, groot 3 bunders 54 roeden 10 ellen; 13. de waterpapiermolen op het Loo, groot 65 roeden 5 ellen; 14. heideveld in het Hoogsoerensche bosch, groot 126 bunders 85 roeden 20 ellen; 15. de Asselsche heide, groot 767 bunders 46 roeden 80 ellen; 16. gedeelten van den bouwhof *Achterloo*, groot 13 bunders 81 roeden 40 ellen; 17. gedeelten van den bouwhof *Oldenhof*, groot 11 bunders 17 roeden 70 ellen; 18. gedeelten van den bouwhof *Laatste Stuiver*, groot 7 bunders 28 roeden 90 ellen; 19. een vierel in de Wiesselsche markgronden, voor het geheel groot 786 bunders 22 roeden 90 ellen; 20. een vol deel in de Ordermarktgronden, voor het geheel groot 856 bunders 34 roeden 56 ellen; 21. de heide van Hoogsoeren, groot 619 bunders 34 roeden 10 ellen; 22. de brinken te Hoogsoeren, groot 77 roeden 61 ellen; 23. de beplanting langs den straatweg van den tol N°. 13 tot aan den [illegible] van het Soerensche bosch, met het regt van beplanting, groot 12 bunders 56 roeden [illegible] ellen; 24. de laan ter [illegible] zijde van den weg van den papiermolen langs de stoeterij tot het groote logement, [illegible] die bij het paleis en achter den tol No. 13, met een perceel hakhout ter zijde van genoemden tol, groot 2 bunders 71 roeden 30 ellen; 25. de beplanting der wegen loopende in den Eng, ter zijde van den tol No. 13; 26. eenige percelen heide, groot 8 bunders 80 roeden 96 ellen; 27. een klein deel in 't Meerveldersbosch, groot in het geheel 764 bunders 88 roeden; 28. eenige percelen hakhout, nabij den bouwhof *Eendekooi*, groot 3 bunders 97 roeden 90 ellen, alles in de gemeente Apeldoorn.

Art. 3. Het beheer, al de opbrengsten, inkomsten en lasten van de goederen, in de artt. 1 en 2 omschreven, zijn, te beginnen met den eersten Januarij 1862, ten bate en ten laste van den nieuwen verkrijger.

Art. 4. Het op het grootboek der 2½ pCt. nationale schuld ten name van het kroondomein ingeschreven kapitaal wordt in de maand Jan. 1862 verhoogd tot veertien millioen vijf honderd zestien duizend zeven honderd gulden.

Drukkerij [illegible] D. VAN [illegible]